МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ЖИТОМИРСЬКА ПОЛІТЕХНІКА»
ФАКУЛЬТЕТ БІЗНЕСУ ТА СФЕРИ ОБСЛУГОВУВАННЯ
Кафедра інформаційних систем в управлінні та обліку

Наталія Станіславівна Франкова

КВАЛІФІКАЦІЙНА РОБОТА БАКАЛАВРА

на тему

«Бухгалтерський облік і аналіз формування та використання зареєстрованого (пайового) капіталу»

Спеціальність 071 «Облік і оподаткування»

Науковий керівник
к.е.н., доц. Ганна ХОМЕНКО
_____
(підпис)

Рецензент
к.е.н., доц. Світлана ЛАЙЧУК
_____
(підпис)

Завідувач кафедри інформаційних
систем в управлінні та обліку
д.е.н., проф. Сергій ЛЕГЕНЧУК
_____
(підпис)

Житомир
2024 р

ЗМІСТ

ВСТУП **3**

РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ЗАРЕЄСТРОВАНОГО (ПАЙОВОГО) КАПІТАЛУ **8**

1.1. Економічна сутність зареєстрованого (пайового) капіталу, як об'єкта бухгалтерського обліку та аналізу **8**

1.2. Анотований огляд вітчизняного законодавства та періодичної літератури з обліку та аналізу зареєстрованого (пайового) капіталу **24**

1.3. Міжнародні стандарти фінансової звітності, що регулюють облік операцій з формування та використання зареєстрованого (пайового) капіталу. **30**

1.4. Динаміка розвитку паперової галузі та місце АТ «Каховинська паперова фабрика» в ній **36**

Висновки до розділу 1 **40**

РОЗДІЛ 2. ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЗАРЕЄСТРОВАНОГО (ПАЙОВОГО) КАПІТАЛУ НА АТ "КАХОВИНСЬКА ПАПЕРОВА ФАБРИКА " **41**

2.1. Економічно-організаційна характеристика АТ «Каховинська паперова фабрика» та організація бухгалтерського обліку на ньому **41**

2.2. Організаційне та методичне забезпечення бухгалтерського обліку зареєстрованого (пайового) капіталу на підприємстві **53**

2.3. Оподаткування операцій з зареєстрованим (пайовим) капіталом **66**

2.4. Відображення зареєстрованого (пайового) капіталу в звітності **69**

Висновки до розділу 2 **76**

РОЗДІЛ 3. ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ЗАРЕЄСТРОВАНОГО (ПАЙОВОГО) КАПІТАЛУ НА АТ "КАХОВИНСЬКА ПАПЕРОВА ФАБРИКА " **78**

3.1. Оцінка основних аналітичних показників діяльності АТ «Каховинська паперова фабрика» **78**

3.2. Інформаційне та методичне забезпечення економічного аналізу зареєстрованого (пайового) капіталу на підприємстві **84**

3.3. Методика економічного аналізу зареєстрованого (пайового) капіталу на підприємстві паперової галузі **87**

Висновки до розділу 3 **95**

ВИСНОВКИ І ПРОПОЗИЦІЇ **97**

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ЛІТЕРАТУРНИХ ДЖЕРЕЛ **99**

ДОДАТКИ **104**

ВСТУП

Процеси глобалізації в світовій економіці та поява сучасного рівня управління економікою призвели до появи нових суб'єктів права. Ринок капіталу став багато важливим і активним. Це вимагає нового погляду на управління господарськими суб'єктами та потребує оновленого підходу до подання облікової інформації про формування, стан та використання зареєстрованого (пайового) капіталу для прийняття управлінських рішень.

Форми власності та організаційно-правові форми суб’єкта управління в Україні має вплив на законодавчу базу, та супроводжується частими змінами. З цієї причини з’являються вимоги та нововведення , які пов’язанні зі структурою та змістом облікової політики.

Будь-якому господарюючому суб’єкту для ефективної економічної діяльності необхідні як фінансові ресурси, так і особистий капітал. Враховуючи сучасні економічні умови, зокрема нестабільну державну економіку, постійні інфляційні процеси та жорстку конкуренцію на ринку для діяльності підприємств, вкрай важливо використовувати їх невід’ємну ресурсну базу, якою є власний капітал.

Капітал підприємства являється найголовнішою основою фінансування господарської діяльності підприємства і є одним з визначальних показників, що використовуються для оцінки фінансового стану підприємства.

Зареєстрований (пайовий) капітал є частиною власного капіталу підприємства.

Зареєстрований (пайовий) капітал — це загальна сума активів, які власники вносять до капіталу товариства. У майбутньому прибуток, отриманий компанією, і додаткові внески засновників у капітал збільшать капітал, і ця сума буде зафіксована в установчих документах.

Капітал є основою початку та продовження господарської діяльності підприємств. Він виконує завдання визначення частки індивідуального підприємця або кожного партнера в активах компанії, ступеня впливу на

діяльність компанії, розподілу прибутків або збитків, а також обсягу фінансування ризикованих інвестицій. Попри загальне зростання, капітал залишається переважно сконцентрованим. Це вказує на те, що значна його частина зосереджена в руках невеликої кількості компаній.

В останні роки спостерігається чітка тенденція до збільшення зареєстрованого пайового капіталу в Україні. Це є індикатором активізації ділової активності та зростання інвестицій в економіку країни.

Питання визначення формування зареєстрованого (пайового) капіталу регулюються нормами Цивільного кодексу, Господарського кодексу чи Закону про господарські акціонерні товариства

Учасники підприємств можуть робити внески до свого статутного капіталу майном, цінними паперами, правами на природні ресурси, іншими способами. На сьогодні Питання створення зареєстрованого (пайового) капіталу може мати два виміри: грошовий або майновий. Одним із стратегічних завдань управління є забезпечення фінансування діяльності підприємства через зареєстрований (пайовий) капітал, який є вагомим об'єктом бухгалтерського обліку.

Для ефективного управління зареєстрованим (пайовим) капіталом і зобов'язаннями необхідно вдосконалити методологію та організацію бухгалтерського обліку, оскільки для цього необхідні дані, які є не лише інформаційного характеру, а й здатних до змін. Складність питань бухгалтерського обліку, пов'язаних з методом і системою обліку. Інтерес багатьох науковців до зареєстрованого (пайового) капіталу є давнім. Тому праці вітчизняних вчених В. Білової, Ф. Бутинця, І. Гадзевича, С. Голова показали, що облік зареєстрованого (пайового) капіталу представляє певні труднощі в їх розрахунках, поряд з працями В. Сопко, іноземці А. Вольський, Л. Менделі, М. Мерігані.

Тема основних проблем, таких як визначення формування, внесків до статутного капіталу та зменшення статутного капіталу, залишається досить актуальною та дискусійною в економічній літературі. Це явище можна пояснити

тим, що в теперішній час вивчає шляхи запровадження ефективних механізмів управління затвердженими коштами свого бізнесу, ситуація, яка контрастує з широким використанням подібних механізмів у розвинених країнах. Вивчення цих питань має особливе значення і важливе значення для України..

Метою дослідження є дослідити діючу систему обліку та аналізу операцій з формування та використання зареєстрованого (пайового) капіталу та розробити рекомендації щодо її удосконалення.

Для досягнення основної мети дипломної роботи було визначено такі завдання:

- вивчити економічну сутність зареєстрованого (пайового) капіталу, як об'єкта бухгалтерського обліку та аналізу;
- розкрити анотований огляд вітчизняного законодавства та періодичної літератури з обліку та аналізу зареєстрованого (пайового) капіталу;
- проаналізувати динаміку розвитку галузі та місце обраного підприємства в ній;
- розкрити економічно-організаційну характеристику підприємства та організації бухгалтерського обліку на ньому;
- розкрити організаційне та методичне забезпечення бухгалтерського обліку зареєстрованого (пайового) капіталу на підприємстві.
- вивчити оподаткування операцій зареєстрованого (пайового) капіталу.
- розкрити відображення зареєстрованого (пайового) капіталу в звітності.
- здійснити оцінку основних аналітичних показників діяльності зареєстрованого (пайового) капіталу.
- описати інформаційне та методичне забезпечення економічного аналізу зареєстрованого (пайового) капіталу на підприємстві.
- встановити методику економічного аналізу зареєстрованого (пайового) капіталу на підприємстві галузі.

Об'єктом дослідження є операції, пов'язані із формуванням та використанням зареєстрованого(пайового) капіталу АТ «Каховинська паперова фабрика».

Предметом дослідження є методика обліку, аналізу процесу формування, та використання зареєстрованого(пайового) капіталу на суб’єкті господарювання.

Методологічні підходи, використані в даному дослідженні, включають наукові методи, які взагалі характеризуються як методи економічних досліджень, а також методи бухгалтерського обліку, аналізу та аудиту, що застосовуються у вивченні суб'єктів господарської діяльності. Під час проведення досліджень було враховано існуючі методики, які використовуються в сучасній практиці, як вітчизняних, так і зарубіжних авторів, а також засоби регулювання в галузі бухгалтерського обліку, аудиту та економіки. Для нашого дослідження важливими даними були показники фінансово-господарської діяльності об'єкта, що проходив аналіз. Ми також провели аналіз робіт вітчизняних та іноземних вчених-економістів, а також дослідили законодавчі акти, які стосуються обліку та аналізу зареєстрованого (пайового) капіталу.

Наукова новизна цієї роботи полягає у дослідженні проблем, пов'язаних з відображенням статутного капіталу як в звітності , так і в системі поточного обліку, і проведенні аналізу фінансової стабільності підприємства на основі облікових даних, запропоновано форму внутрішньої звітності та визначення поняття «капітал».

Практична значущість дослідження виявляється у формулюванні практичних методів обліку і аналізу зареєстрованого (пайового) капіталу, які можуть бути застосовані в системі управління підприємствами промислово-виробничого сектору.

У дипломній роботі міститься вступ, три головних розділи, висновки та перелік використаних джерел.

У першому розділі дипломної роботи розглянуті теоретичні положення бухгалтерського обліку та аналізу зареєстрованого(пайового) капіталу.

У другому розділі дипломної роботи розглянуто організацію та методичне забезпечення бухгалтерського обліку зареєстрованого(пайового) капіталу на підприємстві.

У третьому розділі дипломної роботи розглянуто питання організаційно методичного забезпечення аналізу зареєстрованого(пайового) капіталу на підприємстві.

Основний текст дипломної роботи викладений на 103 сторінках. У дипломній роботі міститься 18 таблиць, та 12 рисунків. Робота включає 6 додатків та перелік використаних джерел включає 71 найменувань.

РОЗДІЛ 1
ТЕОРЕТИЧНІ ПОЛОЖЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ТА АНАЛІЗУ ЗАРЕЄСТРОВАНОГО (ПАЙОВОГО) КАПІТАЛУ

1.1. Економічна сутність зареєстрованого (пайового) капіталу, як об'єкта бухгалтерського обліку та аналізу

Головним та визначальним аспектом функціонування та розвитку підприємств є капітал. Ефективне формування та використання капіталу на рівні окремого підприємства сприяє стійкому економічному зростанню і підвищенню добробуту власників, тоді як на рівні всього суспільства воно сприяє збільшенню загального суспільного багатства.

З розвитком економічної науки концепція капіталу не лишалася незмінною, а віддзеркалювала прогрес у галузі економічної теорії, політичної економії, фінансів, менеджменту та інших суміжних наук. Як результат, сучасна економічна література містить багато різноманітних тлумачення поняття "капіталу." Отже, вивчення еволюції знань про капітал, включаючи походження терміну, розвиток теорій капіталу, форм його вияву, сфер існування та використання, залишається актуальним завданням.

В історичному контексті, етимологію слова "капітал" можна пов'язувати з латинським "capitalis," що перекладається як "головна грошова сума, виділена для позики під відсоток." Цей термін походить від латинського слова "caput," що означає "голова" що вказує на значення капіталу як вагомого фінансового ресурсу, або головного активу для інвестування та створення бізнесу[1,с.9].

В ранніх працях економістів капітал розглядався що капітал є основним джерелом багатства. Однак із зростанням економічного потенціалу, це поняття отримувало більш точний та конкретний зміст. Меркантилісти дефініювали "капітал" як золото, гроші та інші цінності, розглядаючи його як основне

багатство. З іншого боку, фізіократи вважали землю та інвестиції в неї основними джерелами багатства і пов'язували капітал з аграрним виробництвом.

У другій половині XVII століття, англійський економіст У. Петті був одним з перших, хто вивчав майнові відносини в контексті суспільного виробництва, спрямовуючи увагу на їх зв'язок з виробничими відносинами між людьми. Цей аналіз створив основу для класичного підходу в економічній теорії, що ґрунтувався на концепції кругообігу капіталу та утворенні додаткового продукту.

Адам Сміт є засновником класичної політичної економії, він вважав, що приватні особи нагромаджують капітал, і деякі з них використовують його для створення робочих місць для працьовитих людей, які забезпечуються матеріалами і ресурсами для виробництва продукції та отримують прибуток від реалізації своєї праці або від участі у процесі її створення[2,с.50].

Вчений-економіст В.І. Левик розумів під капіталом сукупність економічних (грошових і майнових) ресурсів, що перебувають в обігу в конкретних секторах економіки. Він найпростіше визнавав гроші як форму капіталу, оскільки вони виступають як майновий вираз послуг, які були надані в минулому і тепер володіють конкретними особами для сприяння економічним відносинам, що виникають в суспільстві. З часом капітал став економічною величиною зі значним впливом на суспільство[3,с.15].

На початку XX століття велику увагу приділяли формуванню капіталу в об'єднаннях, де дві або більше особи співпрацювали за власні кошти та ризик, спільно працюючи.

На початку XX століття, відображення статутного капіталу підприємства було суттєво вплинуте на різні способи внесення капіталу засновниками, що також відобразилося на методах розподілу прибутків і витрат. Крім цього, зміни, пов'язані з виходом засновника (учасника) з Товариства з обмеженою відповідальністю (ТОВ), мали значний вплив на статутний капітал.

У першому варіанті, коли капітал формується засновником, кожен внесок записувався як дебет на рахунку каси і як кредит на рахунку капіталу. Оскільки засновники внесли свої внески одночасно, прибутки і збитки розподілялися між ними пропорційно їхнім внескам[4,с.29].

У другому варіанті, загальну частку кожного учасника в капіталі відображали як дебет на особовому рахунку конкретного засновника та як кредит на рахунку капіталу. Кожну фактично внесену суму реєстрували як дебет на рахунку каси (готівки), і це підтримувало постійне відображення частки засновника у капіталі. У такому випадку, позитивне сальдо вказувало на суму, яку учасник повинен був вносити[4,с.29].

На початку XX та XXI століть в Україні методи внесення внесків у статутний фонд підприємства практично не відрізнялися між собою. Така сталість методів формування статутного капіталу свідчила про непохитність підходів до цього питання.

В сучасній західній економічній науці акцентується увага на дослідженні взаємин у процесі суспільного відтворення, зокрема з урахуванням функціонування капіталу. Можна проілюструвати цей підхід на прикладі відомої моделі В. Леонтьєва, лауреата Нобелівської премії, відомої як "модель витрат-випуску". Ця модель розглядає внутрішні виробничі взаємозв'язки, але не надає відповідну увагу конкретним аспектам виробничих відносин та капіталу підприємства[5,с.22].

Сучасна наука розглядає поняття власності у широкому контексті, розглядаючи його як філософську та правову категорію, а не обмежуючи його виключно економічним аспектом. Визнається, що приватна власність є важливою передумовою для ефективної економіки та ключовим мотиваційним чинником праці.

З історичного погляду, класичні "теорії капіталу," представлені А. Смітом, Д. Рікардо, К. Марксом і іншими класичними економістами, вивчали різні періоди в історії та подавали різні погляди на цю проблему. Незважаючи на

різноманітність підходів, існують численні загальні твердження, які подібні за формою та сутністю. Розбіжності між цими твердженнями сприяли уточненню сутності капіталу та формуванню сучасної наукової концепції в цьому напрямку.

Різні інтерпретації визначення "капіталу" визначаються різними аспектами цієї економічної категорії. Для розкриття суті даного визначення І. О. Бланк визначає важливі характеристики, які мають вплив на формування і сутність капіталу. Він детально аналізує кожну з цих характеристик, які визначають сутність капіталу як об'єкта управління[6,с.208-217].

За визначенням І. О. Бланка, капітал є результатом нагромаджень, у формі яких представлені заощадження та запас економічних благ, що включають грошові кошти та реальні капітальні товари. Його власники використовують його як ресурс для інвестицій та фактор виробництва з метою отримання прибутку. Важливим аспектом функціонування капіталу в економічній системі є його основа на ринкових принципах та пов'язаність з поняттями часу ліквідності і ризику[6,с.217].

За визначенням Р.Я. Вейцмана, капітал - це загальна кількість майнових засобів, виражених у грошовій одиниці і використовуваних для господарських цілей[7,с.75].

Перехід України до ринкової економіки в 90-х роках привів до змін у бухгалтерському обліку, який став більш орієнтованим на результати і потребував змін в системі обліку і управління фінансами. Та переходу до ринкових засад також супроводжувалась потребою в уточненні суті поняття "капіталу" та його використанням у сучасних умовах.

Бухгалтерський облік, як зазначав З.В. Задорожний, це процес виявлення, обробки та передачі інформації, пов'язаної з економічною діяльністю підприємства, відповідно до бухгалтерських стандартів та його облікової політики. Ця інформація призначена для внутрішніх та зовнішніх користувачів, які використовують її для прийняття рішень. У бухгалтерському обліку загальні поняття "активи" і "пасиви" використовуються для відображення фінансової

структури підприємства. Термін "активи" визначається майже однозначно як ресурси, володіння якими належить підприємству. Однак, термін "пасиви" може мати різні трактування та охоплює право власності і зобов'язання[8,с.4].

В одному з підходів, представленому В. В. Сопко, статутний капітал розглядається як основа для вкладання коштів в діяльність підприємства. Тобто, статутний капітал може вважатися сумою коштів, яку власники інвестували у підприємство для розвитку та фінансування його діяльності[9,с.182].

З іншого боку, В. Д. Новодворський, А. Н. Хорін, В. Т. Слабінський визначають капітал як сукупність коштів, сформованих завдяки початковим внескам власників. Вони розглядають такі внески як початкові або додаткові, залежно від того, чи були вони зроблені на етапі створення підприємства чи пізніше. Важливою рисою такого підходу є те, що ці внески надходять ззовні і не пов'язані з внутрішніми процесами на підприємстві[10,с.18].

Один із підходів до розуміння "пасиву" передбачає, що пасив відображає право власності на активи підприємства або громадян, які передали своє майно у користування підприємству.

Усі ці визначення і підходи до розуміння капіталу та пасивів показують, що існує різнорідність у трактуванні цих понять в бухгалтерському обліку та економічних дослідженнях, що може вплинути на систему обліку і управління в різних організаціях і країнах.

Розуміння поняття «капітал» різних економістів я оформила у вигляді таблиці 1.1.

Таблиця 1.1

Розуміння поняття "капітал" згідно з тлумаченням різних економістів

Автор	Визначення капіталу
А. Сміт, К. Маркс, Д. Рікардо,	Вартість, яка генерує додаткову вартість[11,с21].
Ф. Кене	Не фінансові ресурси, а виключно засоби виробництва, доступні для придбання за їхню еквівалентну вартість[12, с. 124]

Продовження таблиці 1.1

Ф. Візер, И. Фішер, Дж.С. Мілль	Нагромаджене майно[13, с.18]
Р.Я. Вейцман	Загальна кількість майнових засобів, виражених у грошовій одиниці і використовуваних для господарських цілей[7, с.165].
В. В. Сопко	Основа для інвестування в діяльність підприємства[14, с.18]
І. О. Бланк	Капітал є результатом нагромаджень, у формі яких представлені заощадження та запас економічних благ, що включають грошові кошти та реальні капітальні товари[13, с.17]
В. Д. Новодворський, А. Н. Хорін, В.Т. Слабінський	Сукупність коштів, сформованих завдяки початковим внескам власників[15, с.8].
Дж .Р. Хикс	Фінансова вартість, відображена в облікових записах компанії[13, с.18]
НП(С)БО 1	Та частина активів підприємства, яка лишається після врахування його зобов'язань[12].

У сучасній економічній літературі відсутнє унікальне визначення капіталу, і його трактування різниться в залежності від автора. Протягом історії розвитку країн світу відбувалися зміни у сприйнятті капіталу, що були обумовлені специфічними суспільно-політичними утвореннями та змінами у суспільному світогляді.

Під час господарської діяльності суб'єкт використовує свій власний капітал, а далі залучає інший капітал, який належить іншим особам. Загалом це утворює підприємницький капітал. У балансовому відображенні фінансового стану суб'єкта господарювання цей капітал є пасивом.

Можна зробити висновок, що є проявом права власності на активи (майно), передані в користування юридичним чи фізичним особам. Тому пасиви можна розглядати як форму капіталу, що відображає власність[16,с.25].

З урахуванням зазначеного аналізу, можна надати власне визначення терміну "капітал", розглядаючи його як власність у грошовій формі, яку підприємці вкладають у своє підприємство з метою отримання прибутку. Отже, пасиви представляють право власності, а капітал у терміні "капітал" вказує на власність.

Для ефективного управління капіталом важливо провести розмежування зобов'язань, що виникають під час взаємодії з різними суб'єктами господарювання на основі укладених контрактів.

Особливу увагу слід приділити зареєстрованому капіталу, що означає документально оформлену, офіційно оголошену та належним чином зареєстровану частку внесків власників у капітал підприємства [16, с. 2]. Його значення можна відобразити за допомогою зображення на рисунку 1.1.

Рис 1.1 Значущість зареєстрованого капіталу у контексті ринкової економіки та бухгалтерського обліку.

Враховуючи інформацію на рис.1.1, пропонуємо таке визначення зареєстрованого капіталу: це частина вкладів власників у капітал, яка має юридичне оформлення, офіційне затвердження та коректну реєстрацію. В цьому контексті розрізняють:

1) статутний капітал- це фіксована, загальна вартість активів, визначена установчими документами, яка представляє собою внесок власників або учасників у капітал підприємства.

2) пайовий капітал представляє собою фінансові ресурси, які вкладаються на підприємство добровільно юридичними та фізичними особами. Для

здійснення господарської діяльності, цей тип капіталу може включати суми, які формуються через внески учасників товариства, житлово-будівельного кооперативу, колективного сільськогосподарського підприємства та інших підприємств, що визначені статутними документами.

Рахунок 40 "Зареєстрований (пайовий) капітал" є балансовим рахунком, який має призначення для обліку фінансових результатів від продажу продукції (товарів, робіт, послуг). Це основний рахунок, який використовується для фіксації витрат та отриманих прибутків від реалізації основної діяльності підприємства. Крім того, він відображає внески до оголошеного, проте ще не зареєстрованого статутного капіталу. Дебетова сторона рахунку 40 вказує на збільшення зареєстрованого та пайового капіталу, а також на отримання внесків до оголошеного, не зареєстрованого статутного капіталу, тоді як кредитова сторона вказує на його зменшення або вилучення[17,с.41].

Рахунок 40 "Зареєстрований (пайовий) капітал" включає такі субрахунки:

401 "Статутний капітал" - загальний розмір статутного капіталу підприємства.

402 "Пайовий капітал" - внески пайовиків до статутного капіталу.

403 "Інший зареєстрований капітал" - інші види зареєстрованого капіталу, не передбачені статутом.

404 "Внески до статутного капіталу, який ще не зареєстровано" - внески засновників або учасників підприємства до статутного капіталу, які ще не зареєстровані в установленому порядку. На субрахунку 401 "Статутний капітал" знаходить своє відображення фіксований обсяг грошових або матеріальних внесків, які здійснили засновники або акціонери при створенні підприємства. Цей капітал є частиною власного капіталу підприємства і використовується для забезпечення його фінансової стабільності та операційної діяльності.

Кореспондуючі рахунки рахунку 40 «Зареєстрований (пайовий) капітал» наведено у **додатку Д**

На рахунку 401 відображаються:

Суми статутного капіталу: Внески засновників або акціонерів, визначені у статуті підприємства, що створюють його базовий капітал.

Величина статутного капіталу не підлягає зміні без згоди органів управління або засновників: Зміни в розмірі статутного капіталу можуть відбуватися лише за умови прийняття спеціальних рішень.

Інші деталі стосовно формування та використання статутного капіталу: Вивчаються правилами бухгалтерського обліку та законодавством, що регулює підприємницьку діяльність.

Відображення статутного капіталу на субрахунку 401 дозволяє здійснювати контроль за базовим фінансовим капіталом підприємства та визначає його здатність до різних операцій та ризиків.

Підприємства мають право приймати рішення щодо збільшення або зменшення (при цьому не може бути менше встановленого законом розміру) статутного капіталу. Проводки збільшення або зменшення капіталу наведено у таблиці1.2

Таблиця 1.2

Відображення статутного капіталу на рахунках обліку

№	Зміст господарської операції	Дт	Кт
1	Розподіл прибутку між учасниками, який включає нарахування дивідендів.	441	671
2	Перенесення отриманих дивідендів на подальші інвестиції (тільки для ТОВ, ТдВ, ПП)	671	401
Пряме зростання через включення прибутку (без виплати дивідендів).			
1	Підвищення статутного капіталу за рахунок накопиченого неподіленого прибутку.	441	401
1	Загальні збори прийняли рішення про збільшення статутного капіталу. Після цього були підготовлені та подані необхідні документи до державного реєстратора, і зміни були внесені до Єдиного державного реєстру підприємств і організацій.	46	401
2	Учасники внесли кошти у формі грошових внесків.	311	46
Зменшення розміру статутного капіталу			
1	Нараховано учаснику виплату частини чистих активів за рахунок статутного капіталу.	452	672

Продовження таблиці 1.2

2	Учаснику була нарахована виплата його частки чистих активів за рахунок нерозподіленого прибутку підприємства.	441	672
3	Учаснику була нарахована виплата його частини чистих активів за рахунок залишку резервного капіталу.	43	672
4	Видано учаснику суму коштів в розмірі його вкладу у готівковій формі при виході.	672	311
5	Продана іншому учаснику частину статутного капіталу колишнього учасника.	311	452
5А	Після того, як учасник залишив підприємство, було відзначено скорочення статутного капіталу через анулювання певної частини статутного капіталу.	401	452

На субрахунку 402 "Пайовий капітал" фіксується та аналізується інформація про обсяги пайових внесків, які надають члени споживчих товариств, житлово-будівельних кооперативів, колективних сільськогосподарських підприємств, кредитних спілок та інших підприємств, визначених установчими документами. Пайовий капітал представляє собою сукупність коштів, які фізичні та юридичні особи віддають добровільно для забезпечення економічно-фінансової діяльності організації. Колективні сільськогосподарські підприємства (КСП), які фіксують інформацію на субрахунку 402 "Пайовий капітал", реєструють розподілену між своїми учасниками частину майна, нерозподілену частину майна, а також зміни (збільшення чи зменшення) вартості майна протягом своєї діяльності. Ведеться детальний облік за субрахунком 402 "Пайовий капітал" в рамках різних категорій капіталу.

Згідно з Господарським Кодексом України від 16 січня 2003 року № 436-1У, майно кооперативу розділяється на пайовий та неподільний фонди. Неподільний фонд формується за рахунок грошових та майнових внесків, що надходять до кооперативу при його створенні, за винятком земельних ділянок. Важливо відзначити, що до цього фонду не включаються пайові внески членів кооперативу. Положення кооперативу визначають процес формування та розміри неподільного фонду[18].

В системі ведення аналітичного обліку пайових внесків членів кооперативу використовуються спеціальні реєстри обліку паїв. Ці реєстри містять відомості про пайові та вступні внески учасників, а також розрахунки щодо зміни величини пайового внеску на основі результатів діяльності кооперативу.

При створенні кооперативу та складанні установчих документів необхідно враховувати, що законодавство передбачає можливість членства та асоційованого членства в кооперативі. Члени кооперативу, що внесли пайові вступні внески, дотримуються положень статуту та приймають участь у роботі кооперативу та мають право голосувати на загальних зборах та на частку в прибутку.

Асоційовані учасники вносять лише пайові внески та користуються правом консультативного голосу та правом отримання частини прибутку кооперативу. Однак у разі ліквідації асоційовані члени мають першочергове право на повернення свого майнового внеску та відповідних часток прибутку. Загалом механізм розподілу прибутку та щорічне уточнення кошторису паїв членів кооперативу повинні бути визначені в статуті та схвалені загальними зборами.

При виході з кооперативу юридична чи фізична особа має право отримати майновий пай у формі майна, грошей або цінних паперів відповідно до вартості паю на момент виходу. Умови та терміни отримання паю визначаються статутом кооперативу.

Для реєстрації та узагальнення інформації про внески в споживче товариство, колективне сільськогосподарське підприємство, житлово-будівельний кооператив, кредитну спілку та інші підприємства, передбачені установчими документами, використовується рахунок 41 "Пайовий капітал". У випадку колективних сільськогосподарських підприємств на рахунку 402 "Пайовий капітал" враховуються розподілені між учасниками частини майна, нерозподілені частини майна та зміни вартості майна протягом їхньої діяльності. Рахунок 402 використовується в якості пасивного, де кредит відображає реальну

суму внесеного пайового капіталу та його збільшення, а дебет відображає зменшення пайового капіталу.

Аналітичний облік рахунка 402 "Пайовий капітал" проводиться, враховуючи різновиди капіталу.

Для забезпечення повноцінного відображення особливостей власницьких відносин у кооперативі записом на рахунку 402, цілком доцільно створити окремі нові субрахунки, зокрема,

4021 "Неподільний фонд" для реєстрації вступних внесків;

4022 "Пайовий фонд" для обліку паїв.

Таблиця 1.3

Відображення пайового капіталу на рахунках обліку

№	Зміст господарської операції	Д-т	К-т
1	Учасники житлово-будівельного кооперативу здійснили внески.	30,31	402
2	Пайовий капітал зросло за рахунок включення нерозподіленого прибутку.	44	402
3	Направлено на зменшення пайового капіталу суму непокритого збитку	402	442

Зареєстрований капітал приватних підприємств, який створюється відповідно до їхніх статутів, відображається на субрахунку 403 "Інший зареєстрований капітал".

Субрахунок 404 "Внески до незареєстрованого статутного капіталу" призначений для відображення внесків засновників або учасників підприємства до статутного капіталу, які надходять після оголошення про створення підприємства, але до реєстрації змін до установчих документів.

Внески до зареєстрованого (пайового) можуть бути здійснені через грошові кошти (включаючи іноземну валюту), цінні папери, інше майно, або майнові права (такі як патенти, винаходи і інше). При внесенні грошових коштів, засновники відкривають спеціальний новий рахунок для формування статутного капіталу.

Грошові внески можуть здійснюватися як у готівковій, так і у безготівковій формі. Засновники подають до Державного реєстратора документ, що підтверджує їхні внески (обов'язково для Акціонерного товариства), такий як платіжне доручення чи квитанція, з чітким вказанням призначення.

Створення статутного капіталу на підставі майнових внесків відбувається відповідно до узгоджених угод між засновниками. У разі наявності частки власності держави або місцевої громади, оцінка внесеного майна здійснюється оцінювачем. Існує заборона включати до статутного капіталу сільськогосподарські земельні ділянки, бюджетні чи кредитні кошти, а також облігації. Також існує заборона внесення частки за допомогою зарахування взаємних однорідних вимог учасника[19].

Документування операцій щодо обліку зареєстрованого(пайового) капіталу наведено на рис.1.2 та у **Додатку В**

Рис. 1.2 Документування операцій з власним капіталом

Правильне документування операцій з власним капіталом є необхідною складовою ефективного фінансового управління для будь-якої компанії. Це допомагає забезпечити ясність та прозорість в управлінні фінансовими ресурсами, а також відповідність вимогам бухгалтерського обліку.

Класифікацію підприємств та відповідальність їх учасників при формуванні статутного капіталу відповідно до Господарського кодексу України я відобразила у вигляді Таблиці1.4.

Таблиця 1.4

Класифікація підприємств та відповідальність їх учасників при формуванні статутного капіталу відповідно до Господарського кодексу України.

Види господарських товариств	**Визначення**	**Відповідальність учасників**
Акціонерне товариство	Має встановлений статутний капітал, розділений на конкретну кількість акцій з однаковою номінальною вартістю. Така компанія несе відповідальність за свої зобов'язання виключно за допомогою власного майна, а акціонери мають ризик збитків, пов'язаних із діяльністю компанії.	Акціонери несуть відповідальність за зобов'язання компанії лише у межах вартості їхніх власних акцій. У випадках, визначених у статуті, акціонери, які не оплатили повністю свої акції, несуть відповідальність лише в межах невиплаченої суми.
Товариство з обмеженою відповідальністю	Має статутний капітал, який розділений на певні частки, розмір яких визначається статутом або іншими установчими документами.	Учасники товариства мають відповідальність в межах власних внесків. Ті учасники, які не оплатили повністю свої внески, несуть солідарну відповідальність за зобов'язання товариства в рамках вартості частини внеску, яку вони не сплатили.
Товариство з додатковою відповідальністю	Має володіння статутним капіталом, який розподіллено на частки, розмір яких визначено у статуті або інших установчих документах.	Учасники товариства несуть відповідальність за борги компанії через свої внески до статутного капіталу. У випадку, коли ці суми недостатні, учасники додатково відповідають своїм майном у вартості, що є однаковою для усіх учасників та кратним внеску кожного з них.

Продовження таблиці 1.4

Повне товариство	Учасники цього товариства спільно ведуть бізнес і несуть спільну відповідальність за всі борги компанії.
Командитне товариство	Це товариство складається з двох категорій учасників: тих, хто активно бере участь у підприємницькій діяльності та відповідає за зобов'язання товариства усім своїм майном, і тих, хто лише вносить кошти до статутного капіталу та не бере участі в управлінні товариством.

Джерело: складено автором на основі джерела [18]

На основі аналізу положень українського законодавства про господарські товариства та акціонерні товариства були визначені особливості формування зареєстрованого (пайового) капіталу підприємств різних організаційно-правових форм. Ці особливості наведено в таблиці 1.5.

Таблиця 1.5

Основні характеристики формування зареєстрованого (пайового) капіталу у господарських товариствах різних організаційно-правових форм в Україні

Критерії	**Види господарських товариств**				
	АТ	**Тз ОВ**	**З ДВ**	**Повне**	**Командитне**
Кількість учасників	Можливо створити однією особою, яка стає єдиним учасником (при цьому для Товариства з обмеженою відповідальністю - не більше 100 осіб).			Може бути два і більше.	
Установчі документи	Статут			Засновницький договір	
Мінімальний розмір статутного капіталу	1250 мінімальних заробітних плат, визначених на момент створення Акціонерного товариства.	Встановлюється засновниками		Встановлюється засновниками	
Капітал товариства	Розподілений на акції	Розподілений на частки			
Мінімальний розмір початкового внеску	Особа, яка придбала акції на суму, що становить 50% вартості статутного капіталу Акціонерного товариства, не має права здійснювати операції, які не пов'язані із заснуванням.	Законодавством не передбачено і встановлюється засновником		Встановлюється засновниками	
Строк внесення початкового внеску	До того часу, як буде затверджено результати розміщення першого випуску акцій.	Встановлюється засновниками			

Продовження таблиці 1.5

Максимальний термін формування статутного капіталу	Упродовж одного року з моменту державної реєстрації, якщо статутом Акціонерного товариства не встановлено коротший термін.	До завершення одного року з моменту державної реєстрації.

Джерело: складено автором на основі джерела [39], [40].

1.2. Анотований огляд вітчизняного законодавства та періодичної літератури з обліку та аналізу зареєстрованого (пайового) капіталу

Система регулювання обліку зареєстрованого капіталу в Україні чітко визначена законодавством, постановами Кабінету Міністрів, розпорядженнями міністерств, установ, та органів державної податкової служби. При впровадженні системи обліку операцій з власним капіталом важливо враховувати вимоги чинних нормативно-правових актів в Україні

Таблиця 1.6

Законодавчо-нормативні акти, що регулюють облік та контроль власного капіталу підприємства

Назва	Посилання на законодавчий акт у тексті
Кодекси	
Господарський Кодекс України від 16.01.2003 р. № 436-IV [20]	ГкУ
Цивільний Кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV [21]	ЦкУ
Податковий кодекс України від 02.12.2010 р. № 2755-VI [22]	ПкУ
Закони України	
«Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні» від 16.07.99 р. № 996-XIV [23]	Законі України № 996-
«Про акціонерні товариства» від 17.09.2008 р. № 514-VI [24],	Закон України № 514-VI
«Про внесення змін до деяких законодавчих актів про статутний капітал України» від 22.12.2010 р. № 2850-VI [25]	Закон України № 2850-VI
«Про товариства з обмеженою та товариства з додатковою відповідальністю» від 06.02.2018 р. № 2275-VIII [26]	Закон України № 2275-VIII
«Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань» від 15.05.2003 р. № 755 [27]	Закон України № 755
«Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності» від 05.04.2007 р. № 877-V [28]	Закон України № 877-V
«Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність» від 21.12.2017 р. № 2258-VIII [29]	Законом України «№ 2258- VIII

Джерело: наведено за даними: [20], [21], [22], [23], [24], [25], [26], [27], [28], [29].

Аналізуючи дані, представлені в таблиці 1.5, можна зазначити, що нормативно-правові основи, що стосуються бухгалтерського обліку, визначені у

Законі України "Про бухгалтерський облік і фінансову звітність в Україні" [23]. Цей закон установлює юридичні принципи організації та ведення бухгалтерського обліку, а також підготовки фінансової звітності, включаючи операції з формування та обігу власного капіталу.

Засади обліку операцій із власним капіталом ґрунтуються на загальних принципах бухгалтерського обліку, таких як визнання активів і зобов'язань, прибутків і витрат, а також враховують вимоги корпоративного права та законодавства щодо цінних паперів.

Методологічні основи створення інформації про власний капітал та її включення у фінансову звітність визначаються Національним положеннями (стандартам) бухгалтерського обліку (НП(С)БО) 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності". Ці норми застосовуються до всіх видів юридичних осіб, за винятком банків і бюджетних установ [22].

В Господарському та Цивільному кодексах України [20; 22] визначені правові аспекти формування статутного капіталу, включаючи розмір, склад, строки та порядок внесення вкладів учасниками.

Податковий кодекс України визначає відсоткову ставку податку на прибуток, що безпосередньо впливає на статтю балансу "Нерозподілений прибуток (непокриті збитки)", а також визначає об'єкт і суб'єкт оподаткування, склад прибутку підприємства та платника податку.

Згідно із статтею 14 Закону № 514-VI, власний капітал компанії - це та частина вартості її активів, яка належить їй на праві власності. Він визначається як різниця між загальною вартістю активів компанії та сумою її зобов'язань. [24].

Статутним капіталом підприємства являється грошові вклади засновників підприємства, які становлять основну частину його власного капіталу. Сума статутного капіталу записується в установчих документах підприємства і використовується для створення основних та оборотних фондів.

Згідно змін, внесених до Закону № 2850, вираз "статутний фонд" був замінений на термін "статутний капітал" [25].

Правові відносини, пов'язані із застосуванням терміну "статутний капітал", керується Державним кодексом України та Цивільним кодексом України.

Методика Оцінка часток або паїв, які внесені до вартості статутного капіталу, у природній чи нематеріальній формі, визначена положеннями Національних стандартів бухгалтерського обліку 7 "Основні засоби" [30], 8 "Нематеріальні активи" [31], 9 "Запаси" [32], 30 "Біологічні активи" [54] і іншими. Також враховуються вимоги Національних стандартів бухгалтерського обліку 6 "Виправлення помилок і зміни у фінансових звітах" [54], 12 "Фінансові інвестиції" [34], 13 "Фінансові інструменти" [35], 15 "Дохід" [36], 16 "Витрати" [37] і Закону України "Про оцінку майна, майнових прав та професійну оціночну діяльність в Україні" від 12.07.2001 р. № 2658-III [29].

Згідно зі статтею 86 ГКУ, статутний капітал підприємства повинен формуватися за рахунок коштів, які належать засновникам (учасникам) підприємства на праві власності. Забороняється використовувати для формування статутного капіталу підприємства бюджетні кошти, кошти, отримані в позику або під заставу, а також векселі [20].

Порядок формування як статутного власного, так і власного капіталу акціонерного товариства регулюється згідно зі статтею 11 Закону № 2275-VIII [47]. У цій статті наголошується, що статутний капітал товариства визначає максимальний обсяг майна, який гарантує інтереси його кредиторів.

Відповідно до частини 2 статті 17 Закону № 755, інформація щодо величини статутного капіталу, включаючи частку кожного із засновників, та дата завершення його формування повинні повинна бути внесена до Єдиного державного реєстру юридичних осіб та фізичних осіб – підприємців. [27].

Реєстрація операцій із власним капіталом проводиться відповідно до встановлених норм і положень, які закріплені в Законі України № 996-XIV [23].

Цей закон встановлює правила та принципи, якими повинні керуватися юридичні особи та фізичні особи – підприємці в Україні при веденні бухгалтерського обліку та формуванні фінансової звітності. Оподаткування

операцій із власним капіталом проводиться враховуючи норми та положення, визначені Податковим кодексом України [21].

На законодавчому рівні питання формування облікової політики підприємства регулюються Законом № 996-XIV, Листом Міністерства фінансів України від 29.07.03 № 04230-04108 "Про суттєвість у бухгалтерському обліку і звітності", Листом Міністерства фінансів України від 21.12. 2005 р. № 31-34000-10-5/27793 "Про облікову політику", а також міжнародним законодавством, зокрема Міжнародними стандартами фінансової звітності (IAS) 8 "Облікова політика, зміни в облікових оцінках та помилки" [21, 38, 39, 40].

В цілому, нормативну базу для організації обліку зареєстрованого капіталу можна розділити на п'ять рівнів.(Рис.1.3)

Рис. 1.3. Рівні нормативно-правового забезпечення обліку власного капіталу підприємства

Давайте розглянемо кожен із рівнів більш детально.

Перший рівень нормативно-правового забезпечення включає в себе документи з найвищою юридичною силою та перевагою при вирішенні суперечливих питань.

Господарський та Цивільний кодекси є основними правовими актами, які регулюють господарську діяльність в Україні. Господарський кодекс встановлює фундаментальні принципи та норми господарської діяльності і визначає правові засади для регулювання відносин між суб'єктами господарювання, включаючи операції з формування та зміни статутного капіталу. Крім того, Господарський кодекс встановлює правила випуску та купівлі цінних паперів, які можуть використовуватися в господарській діяльності.

Цивільний кодекс встановлює правові норми, які регулюють відносини між об’єктами господарювання в процесі їх господарської діяльності. Зокрема, Цивільний кодекс містить визначення та опис типів господарських товариств, регулює структуру їх майна, а також установлює правила відносин у справах зобов'язань та заборгованостей.

Другий рівень нормативної бази бухгалтерського обліку встановлює правила та принципи ведення бухгалтерського обліку. Він включає в себе Положення (стандарти) бухгалтерського обліку, Інструкцію про складання та подання фінансової звітності, а також інші нормативно-правові акти, які регулюють питання бухгалтерського обліку.

Третій рівень нормативної бази бухгалтерського обліку складають національні та міжнародні стандарти обліку. Вони є найбільш детальними документами, які регулюють питання бухгалтерського обліку.

Четвертий рівень нормативної бази бухгалтерського обліку встановлює правила та порядок застосування Положення (стандартів) бухгалтерського обліку в окремих сферах діяльності та організаціях.

П'ятий рівень нормативної бази бухгалтерського обліку визначає, як на конкретному підприємстві буде вестися бухгалтерський облік. При цьому враховуються особливості діяльності підприємства та його облікової політики.

Облікова політика представляє собою важливу частину організації діяльності підприємства. Офіційної типової форми наказу, який би затверджував облікову політику, не існує, тому кожне підприємство самостійно визначає методи та процедури, що використовуються, враховуючи специфіку свого бізнесу.

На рівні законодавства, управління формуванням облікової політики підприємства підпорядковане Закону України "Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні". Також це регулюється офіційними листами Міністерства фінансів України, такими як Лист від 29.07.03 № 04230-04108 "Про суттєвість у бухгалтерському обліку і звітності" та Лист від 21.12.2005 р. № 31-34000-10-5/27793 "Про облікову політику". Окрім того, відповідні норми враховують міжнародне законодавство, зокрема Міжнародні стандарти фінансової звітності (IAS) 8 "Облікова політика, зміни в облікових оцінках та помилки"[40,41].

Вдосконалення методології аналізу фінансового стану підприємства шляхом використання міжнародного досвіду та внеску українських вчених в цій області дозволить аналітикам та власникам отримати більш деталізовану інформацію про структуру капіталу підприємства. Це також допоможе прогнозувати, чи досягне підприємство в бажаному майбутньому звітному періоді заданого рівня прибутку, а також виявляти потенційні резерви для збільшення прибутковості підприємства.

1.3. Міжнародні стандарти фінансової звітності, що регулюють облік операцій з формування та використання зареєстрованого (пайового) капіталу

Правильне відображення в обліку власного капіталу відповідно до міжнародних стандартів забезпечує користувачам відповідну інформацію щодо стану та руху власного капіталу як ключового ресурсу функціонування суб'єкта господарювання. Однак на сьогодні існує ряд невирішених проблем, зокрема в обліку власного капіталу, які потребують уваги.

Відповідно до Національного положення бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності", що погоджено Міністерством фінансів України, власний капітал підприємства додається в міру різниці між його активами та зобов'язаннями. Цей метод часто вносить зміни в загальний принцип визначення капіталу, при якому, при його відшкодуванні, підтримується зобов'язання перед вимогами власників капіталу[12].

Більшість вітчизняних науковців намагаються дану модель для визначення власності капіталу. Цей принцип відповідає вимогам Міжнародним стандартам фінансової звітності, так як власний капітал залишається після погашення всіх зобов'язань, відповідно до Концептуальної основи представлення та підготовки фінансової звітності.

Відповідно до внутрішніх стандартів, міжнародні стандарти розглядають акціонерний капітал, який представляє собою чистий капітал або чисті активи підприємства, і визнають його як основне джерело фінансування. Відповідно до НП(С)БО 1 складовими власного капіталу підприємства є такі як:

- зареєстрований капітал,
- капітал у дооцінках,
- додатковий капітал,
- резервний капітал,

- нерозподілений прибуток (непокритий збиток),
- неоплачений капітал
- вилучений капітал.

У структуру власного капіталу відповідно до міжнародних стандартів включаються наступні компоненти:

- Суми, внесені акціонерами (зареєстрований або статутний капітал);
- Нерозподілений прибуток;
- Резерви, які показують призначення нерозподіленого доходу [12].

На практиці, при доповненні статутного капіталу необоротними активами, може виникнути ситуація, яка вартість майна, що належить одному з учасників, дозволяє його включити до загального обсягу. У такому випадку сума перевищення вартості обліковується на субрахунку 422 "Внутрішній капітал".

Інструменти власного капіталу визнаються одночасно з фінансовим активом і фінансовим зобов'язанням або при написанні іншого інструменту власного капіталу.

Витрати, які пов'язані з випуском або придбанням засобів власного капіталу, відображаються шляхом зменшення додаткового капіталу, а при їх випуску - зменшенням нерозподіленого прибутку (зростанням непокритого збитку). Вартість придбання або випуску інструментів включає витрати з оплати послуг інших сторонніх організацій, які впливають на зменшення або збільшення частки власного капіталу власного підприємства. Витрати, які пов'язані із введенням у обіг складного фінансового інструменту, розподіляються між частинами зобов'язань та власним капіталом пропорційно сумі, отриманій від цього імітування емітентом.

Витрати, що пов'язані з проведенням операцій з засобами власного капіталу, поділяється пропорційно між такими операціями за допомогою обґрунтованої основи розподілу (наприклад, кількість акцій, обсяг операцій і т. д.), яку обирає саме підприємство і використовує узгоджено. Дохід або втрата від реалізації, випуску або скасування інструментів власного капіталу, що

оголошується емітентом, віддзеркалює зростання або зменшення додаткового вкладеного капіталу. Відхилення між збитком від продажу, випуску або анулювання власних інструментів капіталу та розміром додаткового вкладеного капіталу відображається в нерозподіленому прибутку або непокритому збитку. Це стосується внесків у іноземній валюті та переоцінки неоплаченого капіталу.

Закон України "Про господарські товариства" передбачає, що статутний капітал зареєстрованих в Україні підприємств повинен бути в гривнях. Підприємства з іноземними інвестиціями можуть зареєструвати свій статутний капітал у гривнях, вказуючи його еквівалент в іноземній валюті за офіційним курсом НБУ[42].

Отже, бухгалтерською мовою рахунок 40 завжди виражається в гривнях і не піддається переоцінці. Рахунок 46 виражених у двох валютах і піддається переоцінці.

Згідно з ПСБО 21, випуск акцій, що виникає при конвертації зобов'язань засновників для формування статутного капіталу, реєструється як складова додаткового капіталу. Курсові різниці, пов'язані із заборгованістю чи розрахунками з підприємствами за межами України і не передбачають своєї погашення в найближчий період, відображаються як частина іншого додаткового капіталу та враховуються в іншому сукупному капіталі[43].

Це відповідає стандартам Міжнародного звітності.

Облік МСФЗ

Облік відповідно до МСФО 32 вимагає інструментів капіталу, які є контрактами, свідчити про залишкове підприємство в активах суб'єкта господарювання після вирахування його всіх зобов'язань[44].

Відповідно до пункту 16 МСФО 32, для визначення того, що є фінансовим засобом власного капіталу, а не фінансовим зобов’язанням, необхідно мати дві умови (а і б):

(а) Цей інструмент не зобов’язує укладати угоду щодо зобов’язань: (і) передати фінансовий актив іншому суб’єкту господарювання чи іншому фонду;

або (ii) обміняти фінансові активи або фінансові зобов'язання з іншою комерційною організацією на умовах, які можуть бути неприйнятними для емітента.

b) Якщо інструмент можна викупити за допомогою власних інструментів власного капіталу емітента, інструмент: i) вважається непохідним інструментом, який не передбачає договірних зобов'язань для емітента – надати змінну суму свого капіталу.

Інструменти приватного капіталу; або (ii) розглядається як похідний інструмент, за яким емітент розраховується шляхом обміну іншого фінансового активу на фіксовану суму власних інструментів капіталу або фіксованої суми грошових коштів.

Якщо компанія надає права, опціони чи гарантії на придбання певних інструментів капіталу за затверджену суму в будь-якій валюті, ці статті вважаються інструментами капіталу.

За умови, що така пропозиція буде зроблена пропорційно всім існуючим власникам того самого класу, що й власники таких непохідних інструментів капіталу.

Міжнародні стандарти не вимагають обов'язкового використання транзитного рахунку "неоплаченого капіталу" для обліку створення та внесення статутного капіталу. Підприємство може самостійно вирішити, чи використовувати такий рахунок.

У разі отримання суб'єктом господарювання своїх власних інструментів капіталу, таких як власні викуплені акції, їх слід виключити з власного капіталу.

Різниці в курсах валют, які виникають при розрахунках за валютними активами або пасивами, відображаються в прибутку або збитку в періоді, коли вони виникають.

Основні аспекти відображення та обліку статутного капіталу за МСФЗ подано в таблиці1.7

Таблиця 1.7

Основні аспекти відображення та обліку статутного капіталу за МСФЗ

Показник	ПсБО,НСБО, Інструкції	МСФЗ
Рахунок 46 "Неоплачений капітал" в обліку	Обов’язкове	Добровільне
Сума капіталу, що залишилася неоплаченою у звіті.	Обов’язкове	Можливе включення до Звіту про фінансовий стан, Приміток до фінансової звітності, або до Звіту про зміни у власному капіталі
Частки у власному капіталі, які не піддаються контролю.	Обов’язкове для АТ	Обов’язкове
Власні акції, викуплені у акціонерів	Відображаються в фінансовій звітності у вигляді вирахувань із власного капіталу.	Відображаються в фінансовій звітності у вигляді вирахувань із власного капіталу.
Реалізація власних часток інструментів, включаючи раніше викуплені.	Дохід або збиток, отриманий внаслідок реалізації, емісії чи анулювання засобів власного капіталу емітента, вказує на збільшення або зменшення додаткового зовнішнього капіталу..	Доходи та втрати, отримані внаслідок продажу акцій власності, відображаються в обліку власного капіталу та не враховуються при складанні фінансової звітності про прибутки та збитки.
Витрати на випуск або придбання інструментів власного капіталу	Витрати, що пов'язані з випуском або придбанням інструментів власного капіталу, відображаються як зменшення додаткового капіталу, а в разі державного капіталу - як зменшення нерозподіленого прибутку. Витрати на набуття або випуск інструментів власного капіталу включають мінімальні витрати на оплату послуг інших зовнішніх організацій, які призводять до збільшення або зменшення обсягу власного капіталу підприємства відповідно до вимог ПсБО 13: 25.	Зазвичай, підприємство несе інші витрати під час придбання або випуску власних інструментів капіталу. Ці витрати включають інші збори пов'язані з управлінськими функціями та плату за реєстрацію, витрати на послуги юридичних, бухгалтерських та інших професійних консультантів, а також витрати на гербові збори та друк . Витрати, що пов'язані з операціями з власним капіталом, обліковуються як зменшення власного капіталу у тому обсязі, в яких ці витрати є додатковими і прямо пов'язані з операціями з власним капіталом та які можуть бути уникнути іншими шляхами. Витрати які пов’язані з операціями з капіталом, від яких відмовилися, мають визнання, як витрати відповідно до МСБО 32: 37.

Продовження табл.1.7

Курсові різниці по операціям із статутним капіталом	Різні курси, запропоновані при конвертації зобов'язань засновників при формуванні статутного капіталу, фіксуються як частина додаткового капіталу.	Вони враховуються у звіті про збиток або прибуток у тому звітному періоді, коли вони виробляються, або відповідно до політики обліку, яку можна знайти у звітності.

Джерело: складено автором на основі джерела [40].

1.4. Динаміка розвитку паперової галузі та місце АТ «Каховинська паперова фабрика» в ній

Паперова промисловість є однією з найважливіших галузей економіки України. Вона забезпечує виробництво паперу, картону, целюлози та інших паперових виробів, які широко використовуються в різних сферах життєдіяльності людини.

Основна сировина для виробництва паперу та картону в Україні - це макулатура. Вона становить близько 75% від загального обсягу сировини, що використовується. Решта 25% - це деревина, яка переробляється на целюлозу[45].

За даними служби статистики України, у 2023 році обсяг виробництва паперу та картону в Україні становив 1,1 млн тонн, що на 2,5% більше, ніж у 2022 році. При цьому виробництво целюлози склало 1,5 млн тонн, що на 1,8% більше, ніж у 2022 році [45].

В Україні працює близько 100 підприємств целюлозно-паперової промисловості. Ці підприємства розташовані в різних регіонах України та мають різний виробничий потенціал.

Основними виробниками паперу та картону в Україні є такі підприємства:

- АТ "Кохавинська паперова фабрика"
- АТ "Дніпродзержинська паперова фабрика"
- АТ "Одеська картонна фабрика"
- АТ "Кіровоградська паперова фабрика"
- АТ "Житомирська картонно-паперова фабрика"

Загальна потужність підприємств целюлозно-паперової промисловості України становить близько 1,4 млн тонн продукції на рік. З них близько 700 тис. тонн - це папір, а 700 тис. тонн - картон [45].

Основні споживачі продукції целюлозно-паперової промисловості України - це:

- поліграфія: газети, журнали, книги, тощо

- пакувальна промисловість: коробки, пакети, тощо
- будівельна промисловість: гіпсокартон, лінолеум, тощо

Целюлозно-паперова промисловість України має ряд проблем, які негативно впливають на її розвиток. До них відносяться:

- Старіння основних фондів: більшість підприємств галузі були побудовані в радянські часи і потребують модернізації
- Нестача сировини: в Україні не вистачає деревини для виробництва картону та паперу. Тому значна частина сировини імпортується
- Конкуренція з іноземними виробниками: українські підприємства мають складно конкурувати з іноземними виробниками, які мають більш сучасне обладнання і технології

Для розвитку целюлозно-паперової промисловості України необхідно вирішити наступні завдання:

- Модернізація основних фондів
- Збільшення обсягів виробництва сировини
- Стимулювання розвитку експортного потенціалу галузі

Розв'язання цих завдань дозволить підвищити конкурентоспроможність української целюлозно-паперової промисловості та забезпечити її стійкий розвиток у майбутньому.

Особливості розвитку паперової промисловості в Україні у 2023 році

У 2023 році паперова промисловість України продовжила відновлюватися після падіння, яке було викликане пандемією COVID-19. Обсяг виробництва картону та паперу в Україні збільшився на 10% порівняно з 2022 роком[45].

Основним драйвером зростання галузі стало зростання попиту на картон та папір у поліграфії та пакувальній промисловості. Також позитивно позначився на галузі попит на санітарно-гігієнічні товари, виробництво яких також вимагає картону та паперу.

Вагоме збільшення виробництва картону та паперу спостерігалося у таких сегментах:

- Газетний папір: зростання на 15%
- Коробний картон: зростання на 12%
- Офсетний папір: зростання на 10%

Однак, галузь все ще має ряд проблем, які негативно впливають на її розвиток. Одним з основних проблем є старіння основних фондів. Більшість підприємств галузі були побудовані в радянські часи і потребують модернізації.

Також галузь має проблеми з доступом до сировини. В Україні не вистачає деревини для виробництва картону та паперу. Тому значна частина сировини імпортується.

Для подолання цих проблем необхідно вжити заходів щодо модернізації основних фондів галузі та збільшення обсягів виробництва сировини.

АТ "Кохавинська паперова фабрика" є одним з найбільших виробників картону та паперу в Україні. Фабрика розташована в Львівській області та має потужність виробництва паперу до 100 тис. тонн на рік. Основними видами продукції, що випускаються фабрикою, є газетний папір, картон та гофрокартон.

У 2023 році АТ "Кохавинська паперова фабрика" випустило 80 тис. тонн картону та паперу, що на 2% більше, ніж у 2022 році. При цьому чистий прибуток фабрики склав 200 млн грн, що на 15% більше, ніж у 2022 році [45].

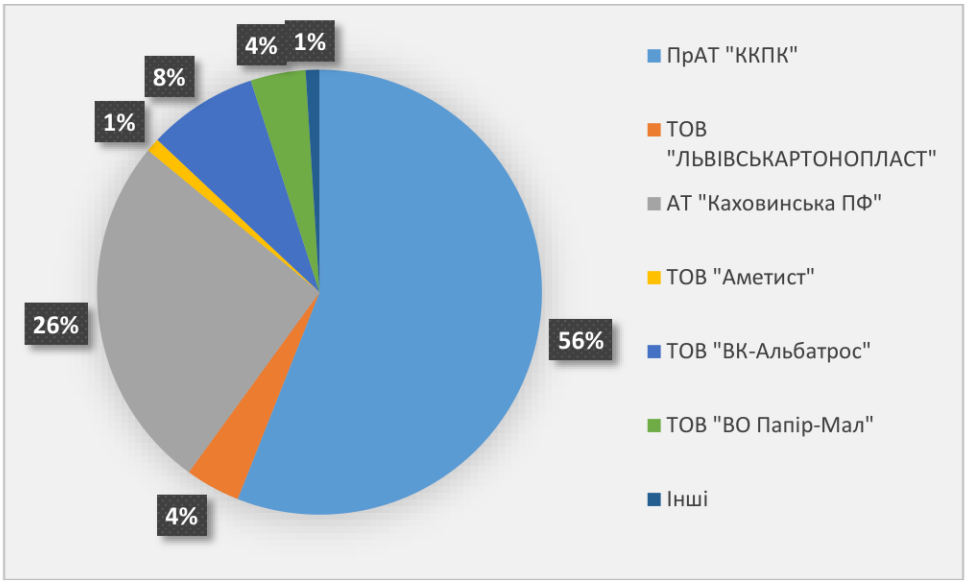
Конкурентоспроможність продукції

Конкурентоспроможність продукції АТ "Кохавинська паперова фабрика" визначається такими факторами:

- Якість продукції. Фабрика використовує сучасне обладнання та технології, що дозволяє випускати високоякісну продукцію, що відповідає європейським стандартам.
- Ціна продукції. Фабрика прагне утримувати конкурентоспроможну ціну на свою продукцію, що дозволяє їй залучати нових клієнтів.
- Маркетингова діяльність. Фабрика проводить активну маркетингову діяльність, що дозволяє їй підвищувати обізнаність про свою продукцію та залучати нових клієнтів.

Завдяки цим факторам, продукція АТ "Кохавинська паперова фабрика" є конкурентоспроможною на внутрішньому та зовнішньому ринках.

На рис. 1.4 зображено структура виробництва паперу в Україні протягом 2022 р.

Джерело: [66].

Рис. 1.4 Структура виробництва паперу в Україні у 2022 р.

АТ "Кохавинська паперова фабрика" є одним з провідних виробників паперу та картону в Україні. Фабрика має потужний виробничий потенціал, випускає високоякісну продукцію за конкурентоспроможною ціною. Завдяки цьому фабрика успішно розвивається та динамічно зростає.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 1

1. Визначення терміну "капітал", розглядаючи його як власність у грошовій формі, яку підприємці вкладають у своє підприємство з метою отримання прибутку. Отже, пасиви представляють право власності, а капітал у терміні "капітал" вказує на власність.
2. Реєстрований (пайовий) капітал є основою для розвитку ринкової економіки, оскільки він забезпечують фінансові ресурси для інновацій та модернізації виробництва. Тому підприємствам необхідно постійно вдосконалювати функціональні особливості, щоб мати конкурентні переваги в глобальній конкурентній боротьбі.
3. Формування власного капіталу підприємств залежить від їх організаційно-правової форми. Наприклад, акціонерні товариства, товариства з обмеженою відповідальністю та товариства з додатковою відповідальністю формують статутний капітал відповідно до вимог законодавства. Розмір статутного капіталу фіксується в установчих документах і не може бути меншим за встановлену законом величину. Зміна статутного капіталу (збільшення або зменшення) можлива, але зменшення статутного капіталу не допускається, якщо кредитори підприємства мають заперечення.

РОЗДІЛ 2
ОРГАНІЗАЦІЯ ТА МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ БУХГАЛТЕРСЬКОГО ОБЛІКУ ЗАРЕЄСТРОВАНОГО (ПАЙОВОГО) КАПІТАЛУ НА АТ “КАХОВИНСЬКА ПАПЕРОВА ФАБРИКА ”

2.1. Економічно-організаційна характеристика АТ «Каховинська паперова фабрика» та організація бухгалтерського обліку на ньому

Бухгалтерський облік є системою спостереження, реєстрації та узагальнення господарських операцій з метою надання інформації про фінансовий стан, результати діяльності та рух коштів підприємства. Організація бухгалтерського обліку на підприємстві є складним і відповідальним процесом, який потребує дотримання встановлених нормативно-правових актів та забезпечення належного контролю за його здійсненням.

Метою даного пункту є вивчення економічно-організаційної характеристики підприємства АТ «Кохавинська паперова фабрика» та організації бухгалтерського обліку на ньому.

АТ «Кохавинська паперова фабрика» є одним із найбільших виробників паперу та картону в Україні. Підприємство було засновано в 1938 році і має потужну виробничу базу. Становище основних гравців ринку паперу в Україні та місце обраного підприємства серед інших зображено на рис.2.1

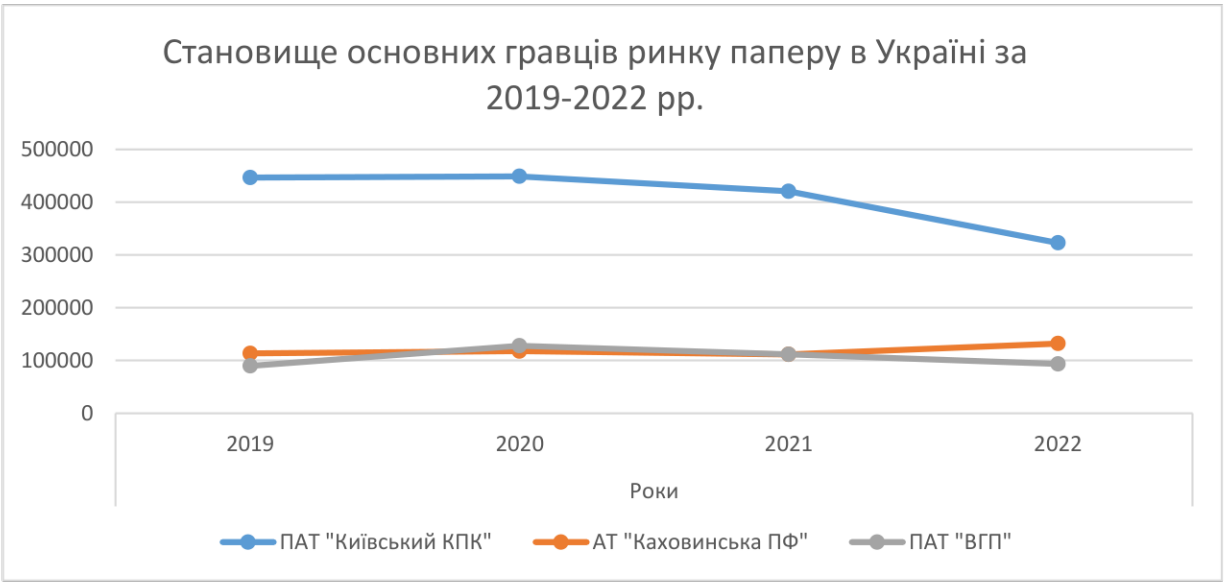

Рис. 2.1. Становище основних гравців ринку паперу в Україні за 2019-2022 рр.

АТ «Кохавинська паперова фабрика» зареєстрована за юридичною адресою Україна, Львівська обл., Стрийський р-н, селище міського типу Гніздичів, вул.Коновальця, Керівником організації є ПИРІГ РОМАН ВАСИЛЬОВИЧ. Розмір статутного капіталу складає 711 832,00 грн [67].

Основними видами діяльності підприємства є:

17.12 Виробництво паперу та картону

17.22 Виробництво паперових виробів господарсько-побутового та санітарно-гігієнічного призначення

АТ «Кохавинська паперова фабрика» є одним із небагатьох підприємств України, яке спеціалізується на виробництві якісної санітарно-гігієнічної продукції. Основою для виробництва є перероблена макулатура. Щодня на підприємстві переробляється до 135 тонн вторинної сировини [67].

Кохавинська паперова фабрика: український лідер з виробництва санітарно-гігієнічної продукції.

Вторинне життя сировини: "Кохавинська паперова фабрика" пишається тим, що є одним з небагатьох українських підприємств, яке дбає про довкілля, використовуючи макулатуру як основну сировину. Переробляючи 135 тонн

макулатури щодня, фабрика не лише дає друге життя цінним ресурсам, але й робить значний внесок у збереження природи.

Сучасне обладнання та якісні матеріали:

Завдяки реконструкції та модернізації обладнання, на фабриці використовуються лише сучасні станки. Це, у поєднанні з високоякісною сировиною та матеріалами, гарантує бездоганну якість продукції.

Широкий асортимент:

"Кохавинська паперова фабрика" пропонує широкий спектр санітарно-гігієнічної продукції, що задовольнить будь-які потреби:

- Папір-основа
- Туалетний папір
- Паперові рушники
- Серветки

Лідерство на вітчизняному ринку та успішний експорт:

Продукція фабрики користується великою популярністю як в Україні, де вона займає 34% ринку санітарно-гігієнічної продукції, так і за кордоном. "Кохавинська паперова фабрика" має довгострокові партнерські відносини з європейськими країнами, куди експортується значна частина продукції.

Команда професіоналів:

Головним капіталом та гордістю фабрики є її команда з близько 330 висококваліфікованих працівників. "Кохавинська паперова фабрика" дбає про своїх співробітників, забезпечуючи їм стабільну заробітну плату та можливості для професійного розвитку.

"Кохавинська паперова фабрика" – це сучасне, екологічно свідоме підприємство, яке пропонує якісну санітарно-гігієнічну продукцію українського виробництва. Завдяки поєднанню інновацій, досвіду та турботи про людей, фабрика здобула стійке лідерство на вітчизняному ринку та успішно експортує свою продукцію за кордон.

Форма власності

АТ «Кохавинська паперова фабрика» є відкритим акціонерним товариством, що належить приватним акціонерам.

Основний вид діяльності : Основним видом діяльності АТ «Кохавинська паперова фабрика» є виробництво паперу та картону.

Галузеві особливості : Паперова промисловість є висококапіталомісткою галуззю, що вимагає значних вкладень у основний капітал. Крім того, галузь є енергоємною та ресурсомісткою.

Вплив галузевих особливостей на побудову обліку, аналізу та аудиту

Галузеві особливості паперової промисловості впливають на побудову обліку, аналізу та аудиту на таких підприємствах.

- Висока капіталомісткість вимагає від підприємства чіткого обліку основних засобів та нематеріальних активів.
- Енергоємність вимагає від підприємства точного обліку витрат на енергоносії.
- Ресурсоємність вимагає від підприємства точного обліку матеріальних витрат.

Обрана система оподаткування

За даними з податкових реєстрів України, АТ «Кохавинська паперова фабрика» є платником податків та зборів. Підприємство має діюче свідоцтво платника податку на додану вартість, але не зареєстроване в Реєстрі неприбуткових установ та організацій.[46]

Вибір форми організації та ведення обліку

АТ «Кохавинська паперова фабрика» використовує бухгалтерську систему подвійного запису.

Розробка робочого плану рахунків

Робочий план рахунків АТ «Кохавинська паперова фабрика» розроблений відповідно до вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності».

Виявлення недоліків в існуючій організації обліку

У існуючій організації обліку АТ «Кохавинська паперова фабрика» виявлено такі недоліки:

- Недосконала система документообігу. На деяких ділянках підприємства документообіг є неефективним, що призводить до затримок у обробці інформації та помилок у обліку.
- Недостатній рівень автоматизації обліку. Частина облікових операцій виконується вручну, що знижує ефективність обліку та збільшує ризик помилок.
- Недостатній рівень контролю якості обліку. Не проводяться регулярні перевірки якості облікових даних, що може призвести до помилок та маніпуляцій з фінансовою інформацією.

Пропозиції щодо вирішення недоліків

Для вирішення виявлених недоліків АТ «Кохавинська паперова фабрика» необхідно вжити таких заходів:

- Вдосконалити систему документообігу. Необхідно розробити та впровадити стандарти документообігу, а також забезпечити контроль за їх дотриманням.
- Підвищення рівня автоматизації обліку. Необхідно автоматизувати виконання облікових операцій, які виконуються вручну.
- Посилення контролю якості обліку. Необхідно ввести регулярні перевірки якості облікових даних.

Конкретні заходи щодо вдосконалення організації обліку на АТ «Кохавинська паперова фабрика»

- Вдосконалення системи документообігу
  - Розробка та впровадження стандартів документообігу.
  - Забезпечення контролю за дотриманням стандартів документообігу.
  - Автоматизація документообігу.
- Підвищення рівня автоматизації обліку
  - Автоматизація виконання облікових операцій, які виконуються вручну.
  - Впровадження сучасних облікових програм.
- Посилення контролю якості обліку
  - Введення регулярних перевірок якості облікових даних.

- Навчання персоналу з питань якості обліку.

Запровадження цих заходів дозволить АТ «Кохавинська паперова фабрика» підвищити ефективність обліку, аналізу та аудиту, що в свою чергу сприятиме підвищенню ефективності управління підприємством і його конкурентоспроможності.

Рис.2.2. Організаційна структура АТ «Кохавинська паперова фабрика»

Джерело: складено автором на основі даних підприємства

Структура підприємства та система управління – це не статичні явища, а динамічні механізми, що постійно еволюціонують та адаптуються до мінливих умов. Різноманіття організаційних структур управління підприємствами зумовлене впливом численних об'єктивних факторів та умов. Серед них ключовими є:

- Розмір виробничої діяльності: великі, середні та малі підприємства мають суттєві відмінності в організації та управлінні.
- Виробничий профіль: спеціалізація на випуску одного виду продукції або широкої номенклатури виробів з різних галузей істотно впливає на структуру.

- Характер продукції: особливості виробничого процесу та кінцевого продукту також формують специфіку організаційної структури.
- Сфера діяльності: локальні, регіональні, національні та транснаціональні підприємства істотно відрізняються за структурою та системою управління.

Для детального аналізу організаційну структуру АТ «Кохавинська паперова фабрика» зображено у вигляді схеми (рисунок 2.2).

Варто зазначити, що дана схема є лише знімком динамічної системи. Організаційна структура підприємства постійно вдосконалюється, адже це є запорукою успішного функціонування та розвитку підприємства в мінливих конкурентних умовах.

Розробка ефективної стратегії маркетингу неможлива без розуміння поточної діяльності підприємства. Для цього проводиться всебічний аналіз виробничо-господарської діяльності за ключовими техніко-економічними показниками, який дає змогу:

- Оцінити динаміку доходів від реалізації продукції: простежити тенденції зростання, спаду чи стабільності, виявити фактори, що впливають на них.
- Визначити рівень собівартості продукції: проаналізувати структуру витрат, ідентифікувати можливості для їх оптимізації.
- Проаналізувати валовий прибуток: оцінити його динаміку та рентабельність, визначити резерви для збільшення.
- Оцінити рентабельність підприємства: дослідити рівень рентабельності продукції, продажів, активів та власного капіталу.
- Проаналізувати чистий прибуток: оцінити його динаміку та структуру, визначити можливості для його збільшення.

Комплексний аналіз цих показників дає чітку картину економічного стану підприємства, його сильних та слабких сторін. Це, в свою чергу, стає основою для розробки стратегічної програми маркетингу, що буде максимально відповідати потребам та можливостям підприємства, а також сприятиме його сталому розвитку.

Підкреслимо, що даний аналіз є лише першим кроком на шляху до успішного маркетингу.

Важливо не лише зібрати та проаналізувати дані, але й зробити правильні висновки та розробити дієву стратегію, що буде враховувати особливості ринку, конкурентне середовище та специфіку діяльності підприємства.

Динаміка показників виробничо-господарської діяльності підприємства АТ «Кохавинська паперова фабрика» за 2022-2021 рр. наведена у табл. 2.1.

Таблиця 2.1

Аналіз показників діяльності АТ «Кохавинська паперова фабрика» за 2021-2022 рр.

№	Показники та коефіцієнти	Од.вим	2021	2022	Відхилення	
					Абс. +/-	Відн. %
1.	Чистий дохід від реалізації продукції.	Тис.грн	668320	978883	310563	46,47
2.	Собівартість реалізованої продукції	Тис.грн	565469	785446	219977	38,90
3.	Валовий прибуток	Тис.грн	102851	193437	90586	88,07
4.	Активи(на кінець року)	Тис.грн	996103	1676143	680040	68,27
5.	Фонд оплати праці	Тис.грн	65045	78673	13628	20,95
6.	Рентабельність продукції	%	12	20	8	66,67
7.	Продуктивність праці	Тис.грн	2001342	2870135	868793	43,41
8.	Прибуток від звичайної діяльності до оподаткування	Тис.грн	73162	60894	-12268	-16,77
9	Чистий прибуток	Тис.грн	59999	49939	-10060	-16,77

Провівши аналіз показників діяльності АТ «Кохавинська паперова фабрика» можна зробити висновок, що у 2022 році спостерігається така тенденція: зі зростанням чистого доходу від реалізації продукції зростає собівартість та валовий прибуток підприємства, що є позитивною тенденцією. Також можна простежити зростання показника продуктивності праці, який характеризує ефективність роботи та виробничий потенціал підприємства. Він

визначається співвідношенням між обсягом виробленої продукції та затратами праці. Зростання даного показника є позитивною тенденцією.

Для для отримання детальнішої інформації можна провести розрахунок основних показників ефективності діяльності АТ «Кохавинська паперова фабрика». Дані наведені в таблиці 2.2.

Таблиця 2.2

Оцінка майнового стану підприємства станом на 31.12.2022р.

Показники	Розрахунок	На поч..	На кін.	Відхилення	
				Ав, +/-	Вв, %
Загальна сума засобів, що знаходяться у розпорядженні підприємства	-	996103	1676143	680040,00	68,27
Величина основних засобів	-	840004	1425154	585150,00	69,66
Частка ОЗ в загальній сумі активів	-	0,84	0,85	0,01	0,83
Коефіцієнт зносу основних засобів	К = знос : Пв	1,10	1	-0,10	-9,09

Як бачимо вартість основних засобів на кінець періоду значно зросла на 585150 тис.грн, що становить 69,99 %. Дане явище може бути спричинене закупівлею нових верстатів та устаткування для виготовлення паперу та інших видів готової продукції., так як воно є досить вартісним, то це і є основною причиною збільшення вартості основних засобів. Спостерігається зростання частки основиних засобів в загальній сумі активів, та зменшення коефіцієнта зносу основних засобів на 0,10. Дана тенденція є позитивною оскільки значення показника зносу основних засобів є великим, та може мати негативний вплив на діяльність підприємства.

Щоб краще зрозуміти стан підприємства , на мою думку буде також доцільно показати показники ліквідності та платоспроможності підприємства. Дані подані в таблиці 2.3.

Таблиця 2.3

Оцінка ліквідності і платоспроможності

Показники	Розрахунок	На поч..	На кін.	Відхилення	
				Ав,+/-	Вв., %
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	К = ОА/ПЗ	2,24	1,24	-1,00	-44,83
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	К = ГК/ПЗ	0,04	0,13	0,08	185,96

Вивчення показників ліквідності та платоспроможності дозволяє нам оцінити можливість підприємства виконати свої фінансові зобов'язання за рахунок власних ресурсів. Коефіцієнт поточної ліквідності відображає, наскільки достатньо оборотних активів для покриття короткострокових зобов'язань. Високий рівень цього коефіцієнта свідчить про здатність підприємства виконати свої фінансові зобов'язання вчасно. У зв'язку зі зниженням цього показника до 44,83% можна припустити, що платоспроможність підприємства зменшилася, і необхідно детальніше вивчити фінансове становище для прийняття відповідних заходів.

Коефіцієнт абсолютної ліквідності (платоспроможності) визначає, яка частина короткострокових фінансових зобов'язань підприємства може бути погашена за допомогою найбільш ліквідних активів (грошових коштів та їх еквівалентів), тобто спроможність підприємства негайно виплатити свої короткострокові зобов'язання кредиторам. Оптимальне значення цього показника приблизно 0,2—0,25. Як бачимо даний показник не відповідає стандарту і становить на початок періоду 0,04, а на кінець – 0,13. Дана ситуація є негативною ситуацією для діяльності підприємства і означає, що підприємство не зможе швидко та вчасно розрахуватися за своїми поточними зобов’язаннями, що є негативною тенденцією та чинить негативний вплив на діяльність підприємства. Дані наведені в таблиці 2.4

Таблиця 2.4

Оцінка фінансової стійкості

Показники	Розрахунок	На поч..	На кін.	Відхилення	
				Ав. +/-	Вв. %
1	**2**	**3**	**4**	**5**	**6**
Коефіцієнт автономії	К = Влас.кап/Вал.бала су	0,62	0,52	-0,10	-16,46
Коефіцієнт фінансової стійкості	К = Влас.кап/Зал.кап	1,64	1,08	-0,56	-34,24
Частка довгострокових зобов'язань у загальній сумі пас.	К = Довг.зобов/ Вал.баласу	0,31	0,36	0,05	16,44

Коефіцієнт автономії – це важливий показник, що дає уявлення про рівень фінансової незалежності підприємства. Він розраховується як співвідношення власного капіталу до загальної суми пасивів. Оптимальне значення більше 0,5. Як бачимо, що на початок і на кінець періоду даний коефіцієнт відповідає нормі і показує незалежність підприємства від інших зовнішніх джерел фінансування.

Коефіцієнт фінансової стійкості на кінець періоду зменшився на 34,24%, а оптимальне значення даного коефіцієнту повинно перевищувати 1. Тому підприємство повинно розробити систему заходів щоб не допустити зменшення даного показника нище норми.

Проаналізувавши загальний стан діяльності АТ «Кохавинська паперова фабрика» можна зробити пропозиції по покращенню фінансового стану підприємства:

1.Збільшення грошових коштів: Підвищення коефіцієнта абсолютної ліквідності: реалізація зайвих виробничих і невиробничих фондів; здача майна в оренду; отримання довго- та короткострокових кредитів (за умови відповідності коефіцієнта нормі).

2. Розширення асортименту продукції: Розробка нових видів продукції, що зацікавлять споживачів: дослідження ринку та потреб споживачів.; розробка інноваційних технологій; використання якісних та екологічно чистих інгредієнтів.

3. Оптимізація витрат: Аналіз та скорочення невиробничих витрат; впровадження енергозберігаючих заходів; переговори з постачальниками щодо зниження цін на сировину.

4.Підвищення ефективності маркетингової діяльності: розширення каналів збуту продукції; проведення рекламних компаній; участь у виставках та ярмарках.

2.2. Організаційне та методичне забезпечення бухгалтерського обліку зареєстрованого (пайового) капіталу на підприємстві

Організація бухгалтерського обліку являється ключем до ефективного ведення бізнесу.

Організація бухгалтерського обліку – це комплекс заходів, спрямованих на створення та вдосконалення системи обліку на підприємстві. Ця система забезпечує отримання своєчасних та достовірних даних про господарську діяльність, а також контроль за раціональним використанням ресурсів. [47, с.4].

Ведення бухгалтерського обліку є невід'ємною частиною роботи будь-якого підприємства. Завдяки чітко організованій системі обліку можна:

- Отримувати достовірну інформацію про фінансовий стан підприємства. Це дає можливість керівництву приймати обґрунтовані управлінські рішення.
- Забезпечити контроль за рухом коштів, матеріальних цінностей та інших ресурсів. Це допомагає запобігти крадіжкам та зловживанням.
- Своєчасно сплачувати податки та збори. Це дозволяє уникнути штрафних санкцій з боку державних органів.
- Надавати фінансову звітність інвесторам, кредиторам та іншим зацікавленим сторонам. Це свідчить про прозорість та надійність ведення бізнесу [48, с.9].

Принципи організації:

- Законність. Ведення бухгалтерського обліку має бути згідно чинного законодавства України.
- Достовірність. Інформація, що міститься в бухгалтерських документах, повинна бути точною та відповідати дійсності.
- Своєчасність. Бухгалтерський облік повинен вестися безперервно та своєчасно.
- Економічність. Система бухгалтерського обліку повинна бути максимально простою та не потребувати значних витрат [48,с.14].

Ефективна організація бухгалтерського обліку – це запорука успішного ведення бізнесу.

АТ «Кохавинська паперова фабрика» використовує форму ведення бухгалтерського обліку, що передбачає створення на підприємстві бухгалтерської служби на чолі з головним бухгалтером. На рисунку 2.3 представлена схема бухгалтерії АТ «Кохавинська паперова фабрика»:

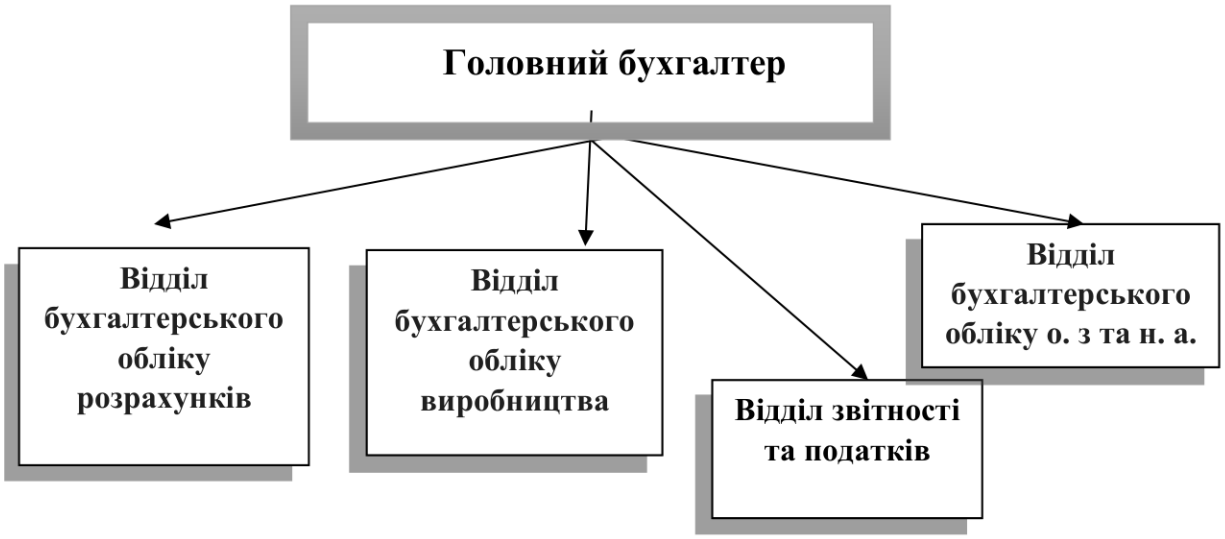

Рис.2.3 Бухгалтерська служба АТ «Кохавинська паперова фабрика»

На чолі бухгалтерської служби стоїть головний бухгалтер, який підпорядковується безпосередньо директору підприємства.

Бухгалтерська служба поділена на відділи:

- Відділ бухгалтерського обліку розрахунків веде облік розрахунків з постачальниками, покупцями, бюджетом, персоналом та іншими контрагентами.
- Відділ бухгалтерського обліку виробництва веде облік виробничих витрат, калькулювання собівартості продукції.
- Відділ бухгалтерського обліку основних засобів та нематеріальних активів відповідає за реєстрацію основних засобів, нематеріальних активів та обчислення амортизації.
- Відділ звітності та податків складає бухгалтерську звітність, декларації з податків та зборів.

Чітка організація роботи бухгалтерії – це запорука достовірного, своєчасного та якісного бухгалтерського обліку. Одним із ключових аспектів такої організації є чітке розмежування обов'язків між працівниками [48, с.43].

Переваги розмежування:

- Уникнення знеособлення. Кожен працівник несе відповідальність за свою ділянку роботи, що підвищує загальну результативність.
- Злагоджена та планомірна робота. Завдяки чітко визначеним функціям та обов'язкам, робота бухгалтерії стає більш організованою та прогнозованою.
- Своєчасна та якісна економічна інформація. Розмежування обов'язків сприяє отриманню достовірних та актуальних даних, необхідних для прийняття управлінських рішень.

Чітке розмежування обов'язків в апараті бухгалтерії – це важливий фактор, що сприяє успішному веденню бухгалтерського обліку, підвищенню його достовірності та надійності.

Ефективна організація обліку статутного (пайового) капіталу – це запорука достовірного та прозорого відображення інформації про джерела формування власних коштів підприємства.

При організації обліку важливо враховувати такі фактори [49, с.56]:

1. Форма власності:

Приватне підприємство: облік ведеться відповідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Підприємство з іноземними інвестиціями: облік ведеться відповідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та з урахуванням міжнародних стандартів фінансової звітності.

2. Організаційно-правова форма господарювання:

Товариство з обмеженою відповідальністю: облік ведеться відповідно до національного положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Акціонерне товариство: облік ведеться відповідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та з урахуванням вимог Закону України "Про акціонерні товариства".

3. Кількість засновників:

Один засновник: облік ведеться відповідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку.

Два і більше засновників: облік ведеться відповідно з національними положеннями (стандартами) бухгалтерського обліку та з урахуванням вимог Цивільного кодексу України.

4. Інші фактори: Наявність/відсутність дочірніх підприємств. Вид діяльності підприємства. Обсяг господарських операцій.

Облікова політика є основою бухгалтерського обліку на підприємстві. На шляху до налагодження дієвої системи бухгалтерського обліку на підприємстві важливим етапом стає розробка та затвердження облікової політики [50].

Суть облікової політики полягає в комплексі принципів, методів та процедур, які використовуються для ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності. [50, с.8].

Документально оформлюється облікова політика у вигляді наказу**,** який після затвердження стає юридичним документом**.**

Наказ про облікову політику має першочергове значення для організації облікового процесу на підприємстві. Він є обов'язковим для виконання всіма службами та працівниками [50,с.38-39].

Ось деякі ключові моменти, які відображаються в наказі про облікову політику**:**

- Форми бухгалтерського обліку
- Методи ведення бухгалтерського обліку
- План рахунків бухгалтерського обліку
- Порядок документообігу
- Інвентаризація

- Оцінка активів та зобов'язань
- Складання фінансової звітності

Розробка та затвердження облікової політики забезпечують:

- Єдність методологічних підходів до ведення бухгалтерського обліку
- Достовірність бухгалтерської інформації
- Прозорість фінансової звітності. [50,с. 40].

Таблиця.2.5

Складові облікової політики підприємства

№	Складова облікової політики	Зміст складової облікової політики
1.	Методи амортизації нематеріальних активів.	Метод амортизації нематеріальних активів обирається враховуючи унікальні характеристики та специфіку діяльності кожного суб'єкта господарської діяльності.
2.	Застосування класу 6 класу Плану рахунку бухгалтерського обліку	Зазначається клас витрат за яким буде вестися облік витрат підприємства пов’язаних з оплатою праці.
3.	Порядок преміювання працівників	Зазначається періодичні преміювання та види доплат та надбавок які надаються працівникам
4.	Порядок і періодичність дооцінки вартості нематеріальних активів	Зазначається періодичні переоцінки нематеріальних активів.
5.	Список компонентів, які враховуються при розрахунку виробничої собівартості.	Зазначається перелік витрат які включаються витрати, пов'язані з виробництвом та реалізацією продукції.
6.	Форми самостійно створених або специфічних форм первинних документів і фінансової звітності притаманних для даного підприємства	На підприємстві використовуються різні форми бланків для різноманітних саморозроблених та специфічних первинних документів, а також для потреб податкової, фінансової, статистичної та внутрішньої звітності.
7.	Розподіл загальновиробничих витрат	Зазначається методика списання загальновиробничих витрат на основі заробітної плати
8.	Порядок здійснення внутрішнього і зовнішнього контролю на підприємстві, для недопущення зловживань з питань оплати праці	Відзначається основні методи, етапи, періодичність і відповідальні особи за контроль, та штрафні санкції у разі виявлення порушень
9.	Порядок відображення розрахунків з оплати праці у звітності підприємства	Зазначаються важливі статі форм фінансової звітності в яких буде відображатися розрахунки з оплати праці.
10.	Список осіб що мають право підпису первинних документів, договорів, довідок.	Вказується перелік осіб які мають право підпису при укладанні договору, та право підпису первинних документів та внутрішніх документів.

Продовження табл.2.5

11.	Контроль за виконанням договору	Зазначаються посади та імена, та ставляться підписи осіб, які є відповідальними за контроль виконання наказу про облікову політику

Таким чином, з таблиці видно, що наказ про облікову політику встановлює та регулює різноманітні аспекти, такі як методи та форми обліку, методи нарахування амортизації та списання запасів, а також визначає відповідальних осіб і тих, хто має право підпису. Значить, без розробки такого наказу неможлива ефективна бухгалтерська діяльність підприємства.

Наказ про облікову політику даного підприємства має таку структуру: (Додаток А).

Облікова політика може бути визначена як ключовий документ, який встановлюються норми бухгалтерського обліку. З одного боку, це внутрішнє керівництво для бухгалтерів підприємства, з іншого - частина цієї політики надається податковим органам як пояснювальна записка під час подання річної бухгалтерської звітності. Отже, облікова політика володіє важливим значення для підприємства та зовнішніх користувачів, включаючи державні органи. Її чіткість і грамотність вважається індикатором високого рівня бухгалтерської кваліфікації[51,с.28]

Ведення бухгалтерського обліку та його організація, а також складання фінансової звітності АТ «Кохавинська паперова фабрика» здійснює на основі рекомендацій Закону України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні». З метою забезпечення однорідних методологічних принципів бухгалтерського АТ «Кохавинська паперова фабрика» користується: планом рахунків та Інструкцією з цього застосування.

Фінансова звітність АТ "Кохавинська паперова фабрика" розробляється згідно з вимогами Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 "Загальні вимоги до фінансової звітності". Ця звітність включає:

- Форма №1 "Баланс (Звіт про фінансовий стан)".

- Форма №2 "Звіт про фінансові результати (Звіт про сукупні доходи)".
- Форма №3 "Звіт про рух грошових коштів за прямим методом".
- Форма №4 "Звіт про власний капітал".
- Форма №5 "Примітки до річної фінансової звітності".

Ці форми відображають різні аспекти фінансового стану та результатів діяльності підприємства і дозволяють стороннім користувачам отримати повну інформацію про його фінансове положення. Основними положеннями про облік зареєстрованого (пайового) капіталу, що наводяться у наказі про облікову політику аналізованого підприємства зображено на рис.2.4

Рис.2.4. Відображення зареєстрованого (пайового) капіталу в обліковій політиці

Документування. Облік будь-якого явища, включаючи зареєстрований (пайовий) капітал, починається з його документального підтвердження. Організація первинної облікової документації включає в себе виявлення всіх господарських операцій та об'єктів, які повинні бути відображені в системі обліку на підприємстві. Для обліку операцій з власним капіталом використовуються дві групи документів, які класифікуються залежно від їх впливу на склад активів та пасивів підприємства. Наглядно це можна зобразити так.(рис.2.5)

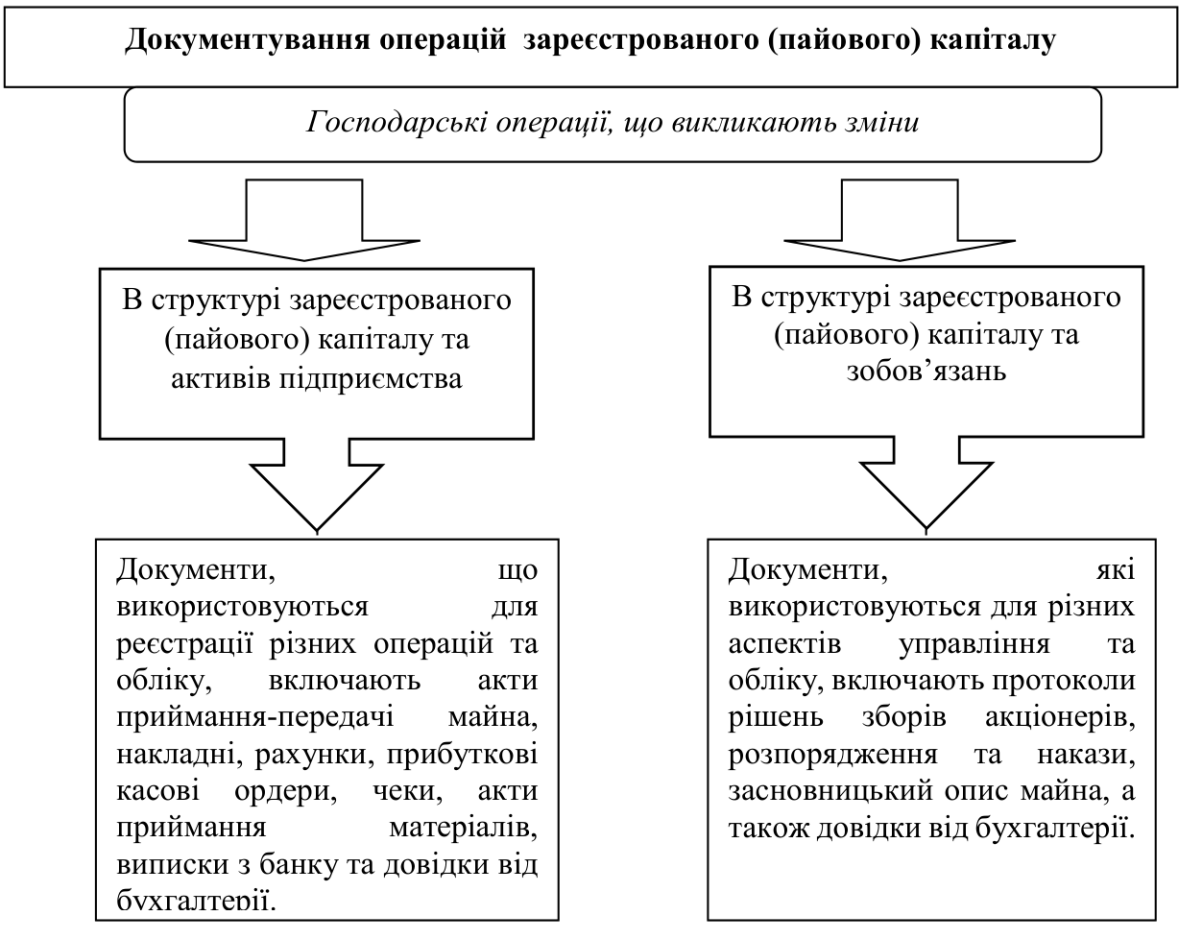

Рис. 2.5 Оформлення документації для операцій з зареєстрованим (пайовим) капіталом

Види первинних документів щодо обліку зареєстрованого капіталу:

- Статут – визначає розмір, склад та порядок формування зареєстрованого капіталу.

- Рішення власників – про внесення змін до статуту, збільшення або зменшення зареєстрованого капіталу.
- Банківська виписка – підтверджує надходження внесків учасників.
- Прибутковий касовий ордер – використовується для оприбуткування готівкових внесків.
- Видатковий касовий ордер – використовується для видачі коштів у зв'язку зі зменшенням зареєстрованого капіталу.
- Довідка про оцінку майна – використовується при внесенні майна до статутного капіталу.
- Акт приймання-передачі майна – використовується при внесенні майна до статутного капіталу [52.71].

Первинні документи з обліку зареєстрованого капіталу є важливими джерелами інформації про формування, зміни та використання зареєстрованого капіталу підприємства. Їх правильне оформлення та зберігання забезпечує достовірність бухгалтерського обліку та звітності

Інвентаризація це запорука достовірності даних та прозорості фінансового стану:

1. Забезпечення достовірності: одним із ключових інструментів облікової політики, що гарантує точність бухгалтерських даних та прозорість фінансової звітності, є інвентаризація активів, капіталу та зобов'язань.

2. Перевірка фактичної наявності: інвентаризація передбачає систематичний контроль та перевірку фактичної наявності:

- Активів: майна, коштів та інших ресурсів підприємства.
- Капіталу: власних та залучених коштів, внесених акціонерами.
- Зобов'язань: боргів та інших виплат, що має здійснити підприємство.

3. Особливості інвентаризації капіталу: процес інвентаризації капіталу має свої специфічні особливості і включає:

- Підтвердження залишків внесків кожного акціонера.
- Обґрунтування розміру додаткового та резервного капіталу.

- Визначення термінів зобов'язань перед акціонерами.
- Підтвердження достовірності оцінки часток акціонерів у статутному капіталі.

4. Важливість для акціонерів: інвентаризація капіталу дає можливість акціонерам:

- Отримати чітку картину фінансового становища підприємства.
- Провести ефективність управління капіталом.
- Контролювати правильність розподілу прибутку.

Регулярне проведення інвентаризації активів, капіталу та зобов'язань є необхідним кроком для забезпечення достовірності бухгалтерського обліку, прозорості фінансової звітності та захисту інтересів акціонерів.

Загальна методика інвентаризаційної роботи щодо капіталу підприємства:

1. Етапи інвентаризації: методика інвентаризаційної роботи щодо власного капіталу передбачає послідовне виконання 11 логічно пов'язаних етапів:

1.1. Перевірка документів:

- Наявність: установчих документів, свідоцтва про державну реєстрацію.
- Перевірка: організаційно-правової форми підприємства, чисельності акціонерів, загального розміру статутного капіталу.

1.2. Договори про матеріальну відповідальність:

- Наявність: угоди щодо повної матеріальної відповідальності, особи, відповідальні за збереження внесків до статутного капіталу..
- Відповідність: договорів засновницькому опису майна.

1.3. Записи засідань загальних зборів акціонерів.:

- Аналіз: протоколів загальних зборів акціонерів.
- Мета: виявлення розбіжностей з установчими документами..

1.4. Результати інвентаризації майна та розрахунків:

- Використання: результати перевірки майна, що внесено до статутного капіталу під час інвентаризації, результати інвентаризації розрахунків з акціонерами..
- Мета: визначення частоти проведення інвентаризації, наявності фактичних внесків, заборгованості учасникам.

1.5. Оцінка внесків у статутний капітал.:

- Перевірка правильності та повноти оцінки внесків до статутного капіталу.
- Мета: виявлення можливих порушень у процесі оцінки внесків..

1.6. Первинні документи:

- Наявність та оформлення: первинних документів, які стосуються формування та змін складових власного капіталу, початкових документів, що стосуються розрахунків з акціонерами.
- Мета: документальне підтвердження господарських операцій.

1.7. Реєстрація господарських операцій.

- Перевірка: коректність відображення господарських операцій у бухгалтерському обліку.
- Мета: виявлення невідповідностей законодавству щодо відображення операцій зі статутним капіталом.

1.8. Аналітичний облік:

- Перевірка: ведення та організація аналітичного обліку операцій з власним капіталом, організація детального обліку розрахунків з акціонерами.
- Мета: Визначення розбіжностей: Між аналітикою за робочим планом рахунків, даними обліку.

1.9. Розрахунок дивідендів:

- Перевірка: коректності здійснення розрахунків з акціонерами за нарахованими дивідендами.
- Мета: визначення правильності розрахунків дивідендів.

1.10. Відповідність даних:

- Перевірка: узгодженості інформації у реєстрах синтетичного та аналітичного обліку операцій з власним капіталом, узгодженості інформації у реєстрах синтетичного та аналітичного обліку розрахунків з акціонерами.
- Мета: виявлення розбіжностей між регістрами синтетичного і даними аналітичного обліку.

В кінці звітного періоду проводиться аналіз статутного капіталу для перевірки точності оцінки та відображення операцій з його збільшення або зменшення в обліку, а також для визначення вартості чистих активів, що порівнюється з розміром зареєстрованого капіталу.

У той же час, проводиться перевірка неоплаченого капіталу, який відображає зобов'язання акціонерів за внесками у статутний капітал. Перевіряється законність, точність та своєчасність реєстрації в бухгалтерському обліку неоплаченого капіталу та його виплат[53,с.156].

Калькулювання. Цей аспект методів бухгалтерського обліку не може бути використаний для обліку зареєстрованого (пайового) капіталу.

Оцінка. Визначається у сумі нарахованої суми зареєстрованого (пайового) капіталу.

Таким чином, методичне забезпечення бухгалтерського обліку зареєстрованого (пайового) капіталу є досить забезпеченим. Та слід уважно слідкувати за змінами законодавстві, адже кожна зміна (або доповнення) певного нормативного документа, який стосується бухгалтерського обліку зареєстрованого (пайового) капіталу суттєво впливає на відображення в обліку об’єкта дослідження.

Розрізи аналітики, відображення на рахунках бухгалтерського обліку та характеристика нетипових операцій зареєстрованого капіталу на АТ "Каховська паперова фабрика":

1. Розрізи аналітики:

- За видами внесків**:** грошові ;майнові; нематеріальні.

- За акціонерами: фізичні особи; юридичні особи.
- За строками сплати: оплачені; неоплачені.

2. Відображення на рахунках бухгалтерського обліку:

- Рахунок 40 "Зареєстрований капітал":
  - Дебет – відображає збільшення капіталу.
  - Кредит – відображає зменшення капіталу.
- Рахунок 42 "Додатковий капітал":
  - Відображає додаткові джерела власного капіталу.
- Рахунок 43 "Резервний капітал":
  - Відображає резерви, створені за рахунок нерозподіленого прибутку.

3. Характеристика нетипових операцій:

- **Збільшення статутного капіталу:**
  - За рахунок додаткових внесків акціонерів.
  - За рахунок конвертації резервного капіталу.
- **Зменшення статутного капіталу:**
  - У зв'язку зі зменшенням номінальної вартості акцій.
  - У зв'язку зі скупкою акцій у акціонерів.
- **Виплата дивідендів:**
  - Грошовими коштами.
  - Акціями.

2.3. Оподаткування операцій з зареєстрованим (пайовим) капіталом

Внесення коштів до статутного капіталу має різні податкові наслідки, залежно від обраної системи оподаткування.

Для платників єдиного податку такі внески не включаються до складу доходу.

Внесення грошових коштів не оподатковується ПДВ, а ось внесення інших активів (майна) – оподатковується [22].

Сума майнового внеску платника податку - фізичної особи - резидента до статутного капіталу не оподатковується ПДФО та військовим збором.

1. Збільшення статутного капіталу:

1.1. Внески засновників:

- Звільняються від оподаткування протягом 6 місяців з дати реєстрації ТОВ або якщо здійснюються за рахунок коштів, отриманих від емісії корпоративних прав. Важливо зазначити, що емісія цінних паперів (акцій) може призвести до виникнення податкових зобов'язань, пов'язаних з емісійним доходом.
- Зверніть увагу, що для підтвердження звільнення від оподаткування важливо мати документальні підтвердження дати реєстрації ТОВ, джерела коштів, що використовуються для збільшення статутного капіталу, та вартості внесених активів.

1.2. Внески за рахунок нерозподіленого прибутку:

- Не оподатковуються, за винятком випадків, коли призводять до виходу нерезидентів з числа учасників. При цьому важливо враховувати правила оподаткування виведеного прибутку для нерезидентів.
- Рекомендується детально вивчити податкові наслідки для нерезидентів, які виходять з ТОВ, щоб мінімізувати ризики та сплатити всі необхідні податки.

1.3. Внески майном:

- Обкладаються ПДФО за ставкою 18% для нерезидентів та 5% для резидентів. Вартість майна, що вноситься до статутного капіталу, визначається згідно з чинним законодавством України.
- Для визначення вартості майна можуть використовуватися різні методи, такі як оцінка незалежним експертом, порівняння з аналогами, балансова вартість тощо.

2. Зменшення статутного капіталу:

2.1. Вихід учасника: Передбачає сплату ПДФО за ставкою 18% для нерезидентів та 5% для резидентів.

2.2. Зменшення капіталу за рахунок збитків: Не оподатковується.

3. Повернення вкладів:

3.1. Повернення засновникам: Звільняється від оподаткування протягом 1 року з дати реєстрації ТОВ.

3.2. Повернення нерезидентам: Обкладається ПДФО за ставкою 18%.

4. Виплата дивідендів: Оподатковується ПДФО за ставкою 9%.

5. Додаткові вимоги:

5.1. Ведення податкового обліку: Платники податку на прибуток зобов'язані вести податковий облік операцій з зареєстрованим капіталом,

5.2. Подання податкової звітності: Платники податку на прибуток зобов'язані подавати податкову звітність, що відображає операції з зареєстрованим капіталом.

6. Розрахунок податків і платежів: Здійснюється згідно з чинним податковим законодавством України.

7. Штрафні санкції: За порушення податкового законодавства при здійсненні операцій з зареєстрованим капіталом можуть застосовуватися штрафи та пеня.

У разі порушення податкового законодавства або невиконання вимог щодо операцій з капіталом, підприємства можуть стикатися зі штрафами та пенями.

Розмір штрафів та пеней зазвичай визначається відповідно до вагомості порушення та тривалості його існування.

У випадках серйозних порушень податкового законодавства або у випадку систематичних порушень, можуть застосовуватися адміністративні та навіть кримінальні санкції проти платників податків.

Підприємства зазвичай зобов'язані подавати податкові декларації та звіти до відповідних податкових органів щодо операцій з капіталом та сплачених податків.

Аудит і перевірки: Податкові органи можуть проводити аудити та перевірки у підприємств, щоб переконатися в дотриманні вимог податкового законодавства та правильності розрахунків податків [68].

Податкові наслідки внесення коштів до статутного капіталу узагальнено у таблиці 2.6.

Таблиця 2.6

Податкові наслідки внесення коштів до статутного капіталу

№	Назва податка	Податковий наслідок	Посилання на ПКУ
1	Єдиний податок	Внески засновників не включаються до складу доходу платника єдиного податку	пп. 8 п. 292.11 ст. 292 ПКУ
2	Податок на додану вартість:	Внесення грошових коштів не оподатковується ПДВ	п.п. 196.1.1 ст. 196 ПКУ
		Внесення інших активів (майна) оподатковується ПДВ за ставкою 20%	• пп. "а" п.185.1 ст.185 ПКУ
		Платник ПДВ може відобразити податковий кредит на підставі податкової накладної	• п. 198.6 ст. 198 ПКУ
3	Податок на доходи фізичних осіб	Сума майнового внеску платника податку - фізичної особи - резидента до статутного капіталу не оподатковується ПДФО та військовим збором	пп. 165.1.44 ст. 165.1 ПКУ

Джерело: складено автором на основі джерела [22].

2.4. Відображення зареєстрованого (пайового) капіталу в звітності

Фінансова звітність відіграє ключову роль у забезпеченні успішного функціонування та стабільності будь-якого підприємства. Її якісне складання та аналіз допомагають підприємству оцінити його фінансовий стан, зобов'язання ,капітал та його активи, прогнозувати майбутні фінансові результати та розробляти ефективні стратегії розвитку, контролювати використання фінансових ресурсів та виявляти резерви для підвищення ефективності роботи та забезпечувати фінансову безпеку підприємства та мінімізувати ризики.

Прозора та зрозуміла система фінансової звітності, що базується на чіткої методології, сприяє довірі з боку інвесторів, кредиторів та інших зацікавлених сторін. Це дає змогу:

- Отримати достовірну та адекватну інформацію про фінансовий становище підприємства.
- Доцільно використовувати ресурси, доступні у підприємства.
- Приймати правомірні рішення у сфері управління..

Інформація, яка міститься у фінансовій звітності, дозволяє:

- Проводити докладний аналіз процесів та явищ, які чинять вплив на господарську діяльність підприємства.
- Виявляти проблемні аспекти та розробляти заходи щодо їх усунення.
- Підвищувати рівень управління фінансами підприємства.

Отже, фінансова звітність є необхідним інструментом для управління підприємством та досягнення його основних цілей. Від якості її складання та використання залежить фінансове благополуччя та стабільність підприємства на ринку.

Порядок формування та обліку власного капіталу підприємства і вимоги щодо мінімального розміру різних видів капіталу залежать від його організаційно-правової форми.

Закон України № 996-XIV декларує, що фінансова звітність - фінансова звітність представляє собою комплексну інформацію, яка відображає фінансовий стан, результати операцій та грошові потоки підприємства за визначений період [41].

На цей час, фінансова звітність визнається ключовим елементом структури ринкової економіки та справжнім засобом комунікації, який дозволяє менеджерам різних рівнів розробляти тактичні та стратегічні напрямки розвитку підприємства. Через дані фінансової звітності можна оцінити фінансове положення, прогнозувати грошові потоки та визначати напрямки розвитку підприємства, а також оцінювати результати функціонування та економічний потенціал підприємства для прийняття ефективних управлінських рішень. Фінансова звітність представляє собою складну систему, яка відображає оптимальне поєднання інтересів учасників ринку, що постійно змінюються та розвиваються під впливом сучасних економічних змін. Водночас вона стає об'єктом конфлікту між складачами та користувачами та способом його регулювання [54,с.12].

Всі користувачі фінансової звітності бажають отримати найбільш достовірну інформацію про підприємство. Це пояснюється тим, що високий рівень інформованості про фінансово-майновий стан підприємства вважається важливим фактором конкурентоспроможності в глобальному контексті[55, с.38].

У сучасних умовах фінансова безпека підприємства піддається впливу різних загроз, які можуть негативно вплинути на фінансовий стан організації і відображаються у фінансовій звітності через відповідні показники діяльності. Одними з важливих факторів, які визначають стабільність системи фінансової безпеки підприємства, є, за словами Вдовенка О.С., великий обсяг капіталу, різноманітність бізнесу, прибутковість підприємницької діяльності, наявність утвореного резервного капіталу, розвиток системи страхування як важливого засобу зниження ризику втрат, а також ефективна облікова політика для забезпечення достовірності фінансової звітності [56,с.78-81].

Дані про статутний і резервний капітал є важливим інформаційним ресурсом для продовження діяльності підприємства, оскільки на них поширюється дія НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності. ». До складу фінансової звітності входять такі компоненти: баланс (звіт про фінанси), звіт про результати (включаючи сукупний дохід), рух грошових коштів, збереження власного капіталу та примітки до фінансових звітів.

Власний капітал визначається в НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» як зареєстрований капітал, резервний капітал (на фіксований термін), додатковий капітал, виділений з інших джерел, капітал у формі акцій та векселів, неоплачений капітал еквівалент боргових зобов'язань на основі власного капіталу, нерозподіленого прибутку (непокритих збитків) і вилученого капіталу.

Основні фактори фінансової безпеки сільськогосподарського товариства включають в себе високий рівень капіталізації, диверсифікованість сільськогосподарського товариства, прибутковість його діяльності, розвиток страхування, наявність сформованого резервного капіталу, а також ефективна облікова політика і достовірна фінансова звітність [57, с.3].

У звіті про власний капітал (форма № 4) документально фіксуються зміни, що відбулися у структурі капіталу підприємства за звітний період. Ці показники зазначаються у відповідних розділах звіту про власний капітал і вони відображаються біля розділу I («Власний капітал» балансу (форма № 1). Товариство повинно включити звіт про власний капітал за минулий рік до річного звіту до дозволяють проводити порівняльний аналіз інформації[55, с.28].

Розглядаючи класифікацію та облікове відображення власного капіталу. У міжнародній практиці особлива увага приділяється капіталові, особливо в контексті акціонерних компаній. Тому в звітності необхідно деталізувати інформацію щодо емісії акцій та операцій із викупом власних акцій. Для задоволення потреб та очікувань користувачів стосовно цієї інформації розробляється Звіт про зміни у власному капіталі [58, с.118].

Згідно з МСФЗ 1 "Подання фінансової звітності", підприємства мають представити звіт про зміни у власному капіталі, в якому вказуються: чистий прибуток або збиток за певний період часу; склад доходів і витрат, збитку або прибутку (які включені до складу власного капіталу) та загальна сума за статтями; кумулятивний вплив змін у обліковій політиці та виправлення значних помилок, розглянутих відповідно до основних підходів в МСБО 8 "Чистий прибуток або збиток за період, значні помилки та зміни в обліковій політиці" розкриває такі питання: сума накопиченого прибутку або збитку на початок та на дату балансу, а також їх зміни за звітний період; трансакції з капіталом власників та виплата дивідендів; обсяг забезпечення на початок та в кінці звітного періоду[59, с.18].

В фінансовій звітності підприємства АТ «Кохавинська паперова фабрика», інформація про наявність та рух зареєстрованого (пайового) та резервного капіталу представлена у різних частинах звітів: у Балансі (ф. № 1) (див. Додаток З), Звіті про фінансові результати (ф. № 2) (див. Додаток З), Звіті про рух грошових коштів (ф. № 3) (див. Додаток З), а також у Звіті про власний капітал (ф. № 4) (див. Додаток З).

Хоча важливість Звіту про власний капітал не може бути знехтуваною, проте ми вважаємо, що основна увага має бути зосереджена на інших звітах, зокрема, на Балансі та формі № 2 Звіту про фінансові результати. Це пояснюється тим, що вони вже включають інформацію щодо складових власного капіталу підприємства. Форма № 4 докладніше розкриває зміни у цих складових, проте на фоні структурних змін у Звіті про фінансові результати, її значення може вважатися менш вагомим.

Форма "Звіт про власний капітал" не в повній мірі відповідає принципам порівнянності та достовірності інформації, що ускладнює аналіз даних та може призвести до некоректних висновків.

Стосовно складу власного капіталу у зарубіжних країнах, вона є різноманітною. Велика Британія: до складу власного капіталу включають суми

акціонерного капіталу, що пред'явлений за звичайними акціями, резерви та довгострокова заборгованість. США: власний капітал складається з сплаченого капіталу, нерозподіленого доходу та акціонерного капіталу. Франція: у склад власного капіталу входять початковий вклад до акціонерного капіталу, фінансовий результат та резерви. Німеччина: власний капітал формується зі статутного капіталу, резервного капіталу та інших складових. Польща: власний капітал включає статутний капітал, неоплачений капітал, додатковий капітал, резерви та інші складові. [60, с.86].

Ураховуючи це, стає очевидним, що весь капітал є складним об'єктом обліку і вимагає коригування з урахуванням оцінки об'єктів обліку з урахуванням інфляційних процесів та умов невизначеності в господарських процесах, які впливають на їхню вартісну оцінку, а також через недосконаліть підходів до визнання та оцінки інтелектуального потенціалу.

При викладенні інформації про власний капітал у звітності це виступає як узагальнений показник тієї інформації, яка показує результати формування капіталу підприємства та зміни в його структурі, а також напрямки використання за різними видами діяльності та власниками корпоративних прав.

Ефективна методологія побудови фінансової звітності та системи її формування та представлення є ключовим чинником для якісного використання ресурсів підприємства. Цей підхід сприяє підвищенню вірогідності та точності фінансової інформації, а також дозволяє проводити докладний аналіз процесів і явищ, які можуть негативно впливати на економічну діяльність [60,с.19].

Відображення даних про наявність та зміни в зареєстрованому (пайовому) капіталі в фінансовій звітності досліджуваного підприємства відображено в таблиці 2.7

Таблиця 2.7

Відображення даних про наявність та зміни в зареєстрованому (пайовому) капіталі в фінансовій звітності досліджуваного підприємства

Форма фінансової звітності	Номер рядка	Суми, тис. грн..	
		2021	2022
Баланс (Звіт про фінансовий стан) (ф. № 1)	1400	712	712
Форма №3 «Звіт про рух грошових коштів	3300	-	-
Звіт про власний капітал (ф № 4)	3	712	712

Відображення зареєстрованого капіталу в різних видах звітності:

1. Статистична звітність:

Зареєстрований капітал відображається у формах статистичної звітності, що подаються до Державної служби статистики України.

Конкретні форми та строки подання звітності залежать від виду діяльності та розміру підприємства.

2. Податкова звітність:

Зареєстрований капітал не оподатковується.

Проте, дані про нього можуть використовуватися для розрахунку податків, наприклад, податку на прибуток.

Інформація про зареєстрований капітал може наводитися у податкової декларації з податку на прибуток.

3. Соціальна звітність:

Зареєстрований капітал може бути одним із показників, що розкриваються у соціальній звітності підприємства.

Соціальна звітність не є обов'язковою, але її публікація може свідчити про прозорість та відповідальність бізнесу.

Дані про зареєстрований капітал можуть використовуватися для оцінки соціальної відповідальності підприємства.

4. Консолідована звітність:

Зареєстрований капітал материнської компанії та її дочірніх підприємств консолідується у консолідованій звітності.

Консолідована звітність дає уявлення про фінансовий стан та результати діяльності групи компаній в цілому.

Дані про зареєстрований капітал консолідуються у консолідованому балансі.

Також підприємство розробило пакет внутрішньої звітності, пов’язаної із внесенням до статутного капіталу різних об’єктів. У **Додатку Б** розроблено наведено відомість аналітичного обліку зареєстрованого капіталу.

Таким чином, розглядаючи дане питання, можна зазначити, що прозора та інформативна звітність сприяє залученню капіталу та підвищенню конкурентоспроможності підприємства.. Звітність – це потужний інструмент, який, при правильному використанні, може допомогти підприємству досягти своїх цілей, забезпечити стійкість й стабільність у довгостроковій перспективі.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 2

Підводячи підсумок по розділу 2 можна звернути увагу на таку інформацію. Об’єктом дослідження є акціонерне товариство «Кохавинська паперова фабрика». Діяльність підприємства регулюється Господарським Кодексом України, Кодексом законів про працю України, та іншим чинним законодавством. АТ «Кохавинська паперова фабрика» створено відповідно рішення установчих зборів учасників, згідно протоколу №1 від 01 лютого 1990 р. Директором Товариства є Пиріг Роман Васильович. Повна назва підприємства – публічне акціонерне товариство «Кохавинська паперова фабрика». Місце розташування Товариства: Україна, 81740, Львівська область, Стрийський район, смт. Гніздичів, вулиця Коновальця, будинок 6.

Щодо організації бухгалтерського обліку в АТ «Кохавинська паперова фабрика» застосовується перша форма, що означає наявність бухгалтерської служби, очолюваної головним бухгалтером. Процес бухгалтерського обліку розпочинається з розробки облікової політики, яка оформляється у вигляді наказу про облікову політику підприємства і після затвердження набуває юридичної сили. Цей наказ повинен включати всі ключові аспекти обліку зареєстрованого (пайового) капіталу, за визначення яких відповідає власник підприємства згідно із законодавством.

Оформлення операцій щодо зареєстрованого (пайового) капіталу включає в себе значну кількість стандартних та специфічних облікових документів, кожен з яких підлягає затвердженню графіком документообігу, ухваленим керівництвом підприємства.

Щодо інвентаризації зареєстрованого (пайового) капіталу, вона не розглядається як окремий процес, а входить у загальну інвентаризацію власного капіталу підприємства. Цей процес включає підтвердження залишків внесків кожного акціонера, обґрунтування розміру додаткового та резервного капіталу, визначення строків зобов'язань перед акціонерами та перевірку правильності оцінки вартості акцій у статутному капіталі.

Для узагальнення інформації про стан та рух статутного капіталу використовується пасивний рахунок 40 "Зареєстрований (пайовий) капітал". Операції з отримання доходів, понесення витрат, внески та вилучення також є важливими складовими процесів. Оцінка капіталу визначається як сума зареєстрованого (пайового) капіталу.

Отже, методичне забезпечення бухгалтерського обліку зареєстрованого (пайового) капіталу є належним, але важливо враховувати зміни у законодавстві, оскільки кожне оновлення нормативного документа може значно вплинути на облік даного об’єкта.

РОЗДІЛ 3
ОРГАНІЗАЦІЙНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АНАЛІЗУ ЗАРЕЄСТРОВАНОГО (ПАЙОВОГО) КАПІТАЛУ НА АТ “КАХОВИНСЬКА ПАПЕРОВА ФАБРИКА ”

3.1. Оцінка основних аналітичних показників діяльності АТ «Каховинська паперова фабрика»

Для здійснення повноцінної та об'єктивної оцінки діяльності АТ «Кохавинська паперова фабрика» необхідно провести аналіз ключових техніко-економічних показників. Це включає оцінку ефективності використання основних засобів підприємства, динаміку використання матеріальних ресурсів, показники забезпеченості, фінансові результати та рентабельність, а також платоспроможність та ліквідність компанії «Кохавинська паперова фабрика».

Оцінка основних аналітичних показників дозволяє:

1. Отримати комплексне уявлення про діяльність підприємства:

- Фінансовий стан: рентабельність, ліквідність, платоспроможність, активність.
- Результати діяльності: обсяги продажів, прибуток, витрати.
- Ефективність використання ресурсів: оборотність коштів, фондовіддача, рентабельність активів.
- Конкурентне становище: частка ринку, динаміка продажів, конкурентні переваги.

2. Визначити сильні та слабкі сторони:

- Виявити проблемні зони та фактори, що негативно впливають на діяльність підприємства.
- Визначити точки зростання та можливості для покращення результатів.

3. Розробити стратегію розвитку підприємства:

- Встановити цілі та завдання розвитку.
- Обґрунтувати прийняття управлінських рішень.

- Сформувати план дій для досягнення поставлених цілей.

4. Приймати обґрунтовані управлінські рішення

- Обґрунтувати інвестиційні проекти.
- Оптимізувати витрати.
- Підвищити ефективність маркетингової діяльності.
- Покращити якість продукції.

5. Контролювати результати діяльності підприємства:

- Відстежувати динаміку показників у часі.
- Оцінювати ефективність реалізації стратегії розвитку.
- Вносити корективи в план дій.

6. Збільшити прозорість та інформативність для:

- Інвесторів: оцінка ризиків та перспектив інвестування.
- Кредиторів: оцінка кредитоспроможності підприємства.
- Керівництва: прийняття обґрунтованих управлінських рішень.
- Персоналу: мотивація до підвищення результативності праці.

7. Підвищити конкурентоспроможність підприємства:

- Виявити конкурентні переваги та недоліки.
- Розробити стратегію конкурентної боротьби.
- Підвищити ефективність використання ресурсів.

8. Забезпечити стійке зростання та розвиток підприємства:

- Встановлення довгострокових цілей.
- Розробка стратегії розвитку.
- Реалізація плану дій.
- Контроль за результатами діяльності.

Оцінка основних аналітичних показників - це важливий інструмент для управління підприємством, який дозволяє приймати обґрунтовані управлінські рішення, підвищувати ефективність діяльності та забезпечувати стійке зростання та розвиток. [61]. Аналіз основних аналітичних показників за 2020, 2021 та 2022 роки, які наведені нижче (табл. 3.1.).

Таблиця 3.1.

Аналітичні показники АТ «Кохавинська паперова фабрика»,

Показники	Роки			Відносне відхилення,%	
	2020	2021	2022	2022р. до 2019 р.	2022р. до 2021 р.
1	2	3	4	5	6
Чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг)	598	668	979	63,71	46,56
Собівартість реалізованої продукції (товарів, робіт, послуг)	469	565	785	67,38	38,94
Валовий прибуток	130	103	194	49,23	88,35
Інші операційні доходи	13	0	4	-69,23	733,33
Адміністративні витрати	19	21	23	21,05	9,52
Витрати на збут	13	14	18	38,46	28,57
Інші операційні витрати	2	5	1	-50,00	-80,00
Інші фінансові доходи	0,23	-	-	-	-
Інші доходи	0,63	10,00	0,53	-15,87	-94,70
Фінансові витрати	0,49	0,19	0,08	-83,67	-57,89
Інші витрати	5	0,40	95,00	1800,00	23650,00
Фінансовий результат до оподаткування	105	73	61	-41,90	-16,44
Витрати з податку на прибуток	19	13	11	-42,11	-15,38
Чистий фінансовий результат	86	60	50	-41,86	-16,67
Основні засоби	456938	840004	1425154	211,89	69,66
Оборотні активи	163349	149200	244423	49,63	63,82
Власний капітал	563446	619123	870307	54,46	40,57
Поточні зобов’язання і забезпечення	38049	66568	197655	419,47	196,92
Довгострокові зобов’язання і забезпечення	22500	310412	608181	2603,03	95,93
Валюта балансу	623995	996103	1676143	168,61	68,27
Матеріальні витрати	360	458	642	78,33	40,17
Витрати на оплату праці	58	63	77	32,76	22,22
Середня кількість працівників	330	337	340	3,03	0,89
Середньорічна вартість основних засобів	430324	648471	1132576	163,19	74,65
Середньорічна вартість оборотних засобів	156088	156275	196812	26,09	25,94
Середньорічна вартість активів	589694	810049	1336123	126,58	64,94
Рентабельність продукції	0,28	0,18	,25	-10,84	35,56

Продовження табл.3.1.

Рентабельність продажу	0,22	0,15	0,20	-8,85	28,52
Рентабельність підприємства (загальна рентабельність)	0,02	0,01	0,00	-74,37	-49,42
Коефіцієнт покриття (загальної ліквідності)	4,10	2,35	1,00	-75,73	-57,58
Коефіцієнт автономії	0,90	0,62	0,52	-42,50	-16,46
Коефіцієнт оборотності оборотних засобів	0,004	0,004	0,005	29,84	16,37
Матеріаломісткість	0,60	0,69	0,66	8,93	-4,35
Продуктивність праці	1,81	1,98	2,88	58,90	45,26
Фондовіддача	1,01	0,83	0,73	-37,80	-16,09
Фондомісткість	719,60	970,76	1156,87	60,76	19,17
Фондоозброєність	1304,01	1924,25	3331,11	155,45	73,11

Джерело: звітність підприємства ***Додаток З***

Проаналізувавши основні аналітичні показники АТ «Кохавинська паперова фабрика» можна зробити висновок, що підприємство має позитивну тенденцію зростання чистого доходу у 2022 році на 63,71% з 2019 роком та на 46,56% в порівнянні з минулим роком. Зі зростанням обсягу виробництва також спостерігається зростання собівартості продукції протягом аналізованого періоду, однак темпи зростання обсягу є більшими, що є позитивною тенденцією. Прибуток від реалізації продукції також зріс на 88,35% в 2022 році в порівнянні з 2021 роком, однак можна простежити зростання адміністративних, витрат на збут , та інших витрат. Зростання даних витрат вплинуло негативно на показник чистого доходу, спостерігається зниження даного показника протягом усього аналізованого періоду на 16,67%, що є негативною тенденцією, та може нести за собою негативні наслідки.

Якщо розглянути показник ефективності використання основних засобів, то середньорічна вартість основних засобів у 2022 зросла на 74,65 %, та середньорічна вартість активів на 64,94%. Показник фондовіддачі є важливим інструментом для визначення ефективності використання основних засобів підприємства. Він вказує на те, скільки продукції випускається на кожну одиницю вартості основних засобів, які використовуються у виробництві та реалізації продукції. Чим вищий показник фондовіддачі, тим ефективніше використовуються основні засоби компанії. Фондовіддача у 2022 році

зменшилась на 16,09%. Крім фондовіддачі, також обчислюється показник фондомісткості, який конкретно показує, скільки витрат на основні засоби відводиться на одиницю вартості виробленої продукції, даний показник у 2022 році в порівнянні з попереднім роком зріс на 19,17%.

Показник матеріальні витрати у 2022 році значно зріс у порівнянні з минулими роками, а саме на 40,17%, що є негативною тенденцією. Однак показник матеріаломісткості зменшився на 4,35%. Цей аспект також сприяє покращенню функціонування підприємства, оскільки ефективне використання комунальних послуг та матеріалів на кожну одиницю виготовленої продукції є позитивним.

Кількість працівників на підприємстві зростала кожен рік. Наприклад, в порівнянні з 2021 роком, у 2022 році кількість працівників зросла на 0,89%, досягнувши 340 осіб. Показник фондоозброєності відображає кількість основних виробничих фондів, що припадає на одного працівника. Зростання цього показника на 1,97% є позитивною тенденцією для даного підприємства.

Згідно з даними таблиці, чистий дохід від реалізації продукції значно зменшився на 16,67%. Рентабельність продажу зросла у 2022 році на 28,52%, та рентабельність виробництва продукції збільшилася на 28,52%. Аналіз рентабельності підприємства є важливою складовою аналізу аналітичних показників. Ці дані дозволяють вивчити фінансові результати та ефективність діяльності компанії.

У порівнянні з 2019 роком, коефіцієнт покриття зменшився у 2022 році на 57,58%, коефіцієнт оборотних засобів зріс на 16,37%. Збільшення коефіцієнта оборотних засобів вказує на те, що АТ «Кохавинська паперова фабрика» наразі витрачає менше ресурсів для підтримки активності підприємства. Коефіцієнт автономії зменшився на %, а його нормативні значення у 2020 році становили 0,90, у 2021 – 0,62, а у 2022 році – 0,52. Нормативне значення цього коефіцієнту повинно бути більше 0,5, тому зменшення цих аналітичних показників, є негативним явищем для підприємства.

Отже, провівши аналіз основних аналітичних показників компанії «Кохавинська паперова фабрика» можу запропонувати кілька порад та рекомендацій. Головним завданням для компанії є переглянути показник собівартості, більш детально проаналізувати витрати компанії, які негативно вплинули на величину прибутку, та збереження показника собівартості на постійній основі. В умовах жорсткої конкуренції на ринку, собівартість є важливим фактором успіху для будь-якого підприємства.

Ефективне використання матеріалів та оновлення технічного обладнання можуть сприяти цій меті. Рекомендується оцінити прямі та постійні витрати на одиницю продукції, щоб мати можливість регулювати ціни для забезпечення більшої вигоди компанії. Це також відкриє можливість для розробки нових продуктів, що привернуть увагу споживачів та змагатимуться на ринку. Оптимальне використання ресурсів, як трудових, так і матеріальних, допоможе збільшити прибуток. Зростання прибутку позитивно вплине на фінансові показники «Кохавинська паперова фабрика» і забезпечить стабільність на ринку паперової промисловості.

Хоча наразі фінансовий стан підприємства є незадовільним, постійна робота над покращенням ефективності виробничих процесів в майбутньому призведе до поліпшення аналітичних показників. Головне - дотримуватись рекомендацій та контролювати виробничі процеси у компанії «Кохавинська паперова фабрика».

3.2. Інформаційне та методичне забезпечення економічного аналізу зареєстрованого (пайового) капіталу на підприємстві

На сучасному етапі існує багато методів вивчення ефективності формування та використання капіталу. Один з основних - це аналіз власного капіталу, що полягає у систематичному дослідженні та використанні інформації з бухгалтерського обліку та звітності. [65]. Цей аналіз дозволяє оцінити поточний та перспективний фінансовий стан підприємства, визначити використання власного та позикового капіталу, аргументувати можливі темпи розвитку з точки зору фінансування, ідентифікувати джерела фінансування та оцінити оптимальні шляхи їх мобілізації, а також передбачити становище підприємства на ринку капіталу[66].

Аналіз власного капіталу вимагає комплексного підходу, оскільки при його проведенні необхідно враховувати не лише загальний фінансовий стан підприємства та його діяльність, а й обстановку на ринку товарів та послуг, економічний стан кредиторів та дебіторів.

Аналіз зареєстрованого капіталу на підприємстві є важливим елементом оцінки фінансового стану та потенціалу компанії.

Даний аналіз допомагає виявити, які фінансові ресурси доступні підприємству для здійснення різних операцій, а також оцінити його фінансову стабільність та можливості для майбутнього розвитку.

Метою аналізу є: оцінити динаміку та структуру зареєстрованого капіталу, визначити його вплив на фінансовий стан та діяльність підприємства, виявити резерви та можливості для його оптимізації.

Завдання аналізу: провести горизонтальний та вертикальний аналіз зареєстрованого капіталу, визначити його структуру за джерелами формування, розрахувати та проаналізувати показники, що характеризують ефективність використання зареєстрованого капіталу, порівняти отримані результати з

аналогічними показниками інших підприємств галузі та сформувати висновки та рекомендації щодо оптимізації зареєстрованого капіталу.

Методи аналізу та їх характеристика:

Горизонтальний та вертикальний аналіз: дозволяє оцінити динаміку та структуру зареєстрованого капіталу за певний період часу.

Аналіз за джерелами формування: дає можливість визначити, за рахунок яких джерел формується зареєстрований капітал.

Розрахунок та аналіз показників: дозволяє оцінити ефективність використання зареєстрованого капіталу.

Порівняльний аналіз: дає можливість порівняти отримані результати з аналогічними показниками інших підприємств галузі.

Основною джерело інформації для аналізу власного капіталу підприємства включає баланс (звіт про фінансовий стан), звіт про фінансовий результат (звіт про сукупний дохід), звіт про власний капітал та примітки до річної фінансової звітності.

Методика, яку я розробила, представлена у формі схеми, яку можна побачити на рисунку 3.1.

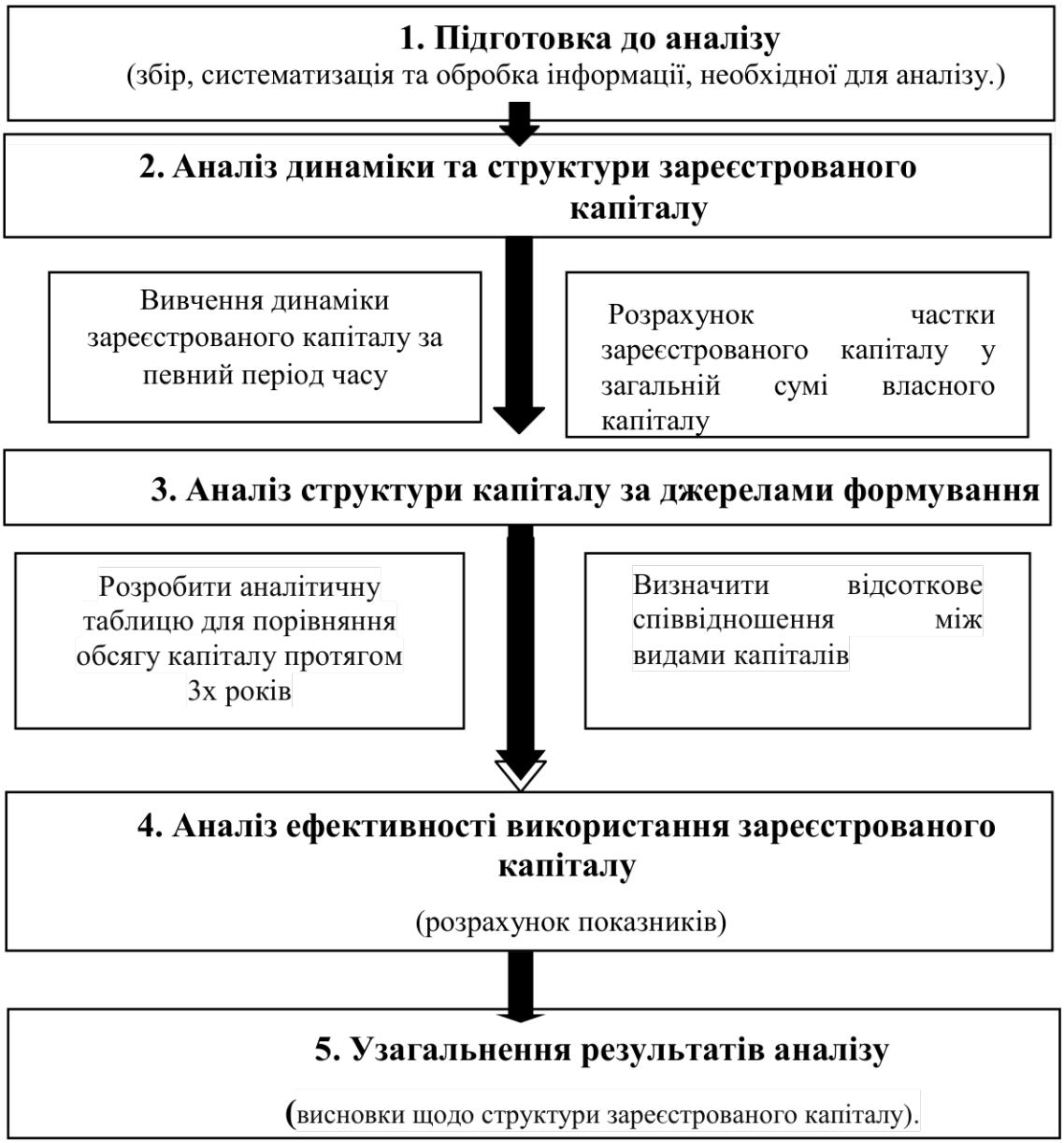

Рис.3.1 Методика здійснення аналізу зареєстрованого капіталу

Методика аналізу зареєстрованого капітал представлена на рисунку 3.1 має на меті оцінку динаміки та структури зареєстрованого капітал та аналіз його ефективності використання.

3.3. Методика економічного аналізу зареєстрованого (пайового) капіталу на підприємстві паперової галузі

Аналіз структури та руху капіталу підприємства допомагає визначити його фінансові можливості у майбутньому, оцінити ступінь фінансової незалежності від зовнішніх джерел та розробити прогноз його майбутнього фінансового стану. Фінансова стабільність підприємства вважається важливим аспектом його фінансової ситуації, що визначається рівнем залежності від кредиторів та інвесторів, і відображає співвідношення між власним та залученим капіталом. Цей показник надає основну оцінку фінансової стійкості підприємства.[70].

У вітчизняній та світовій практиці обліку та аналізу розроблено низку показників, які відображають фінансову стабільність підприємства. Однак не існує однозначного підходу до кількісного визначення цієї стійкості та створення відповідних алгоритмів її оцінки. Якщо розглянути методи вирішення цієї задачі, існують два основних підходи:

- Є метод, при якому фінансовий стан підприємства оцінюється, враховуючи лише дані про джерела фінансування, а саме капітал. При такому підході оцінка фінансової стійкості проводиться виключно на основі пасиву балансу.
- Інший підхід передбачає аналіз взаємозв'язку між активами та пасивами балансу, тобто вивчення напрямків використання коштів. [63, с.609].

Особлива важливість аналізу структури капіталу у контексті оцінки фінансової стійкості пояснюється різноманітними функціями цього капіталу. Зареєстрований та додатковий капітал підприємства відкриває можливості для організації виробничого процесу, використання передових технологій та залучення висококваліфікованої робочої сили, що сприяє посиленню позицій підприємства на ринку. Варто зазначити, розмір власного капіталу є важливим фактором у встановленні довіри партнерів, таких як інші підприємства або банки, що дає можливість отримання фінансових інвестицій у разі потреби для нейтралізації негативних факторів. У випадку невеликого обсягу власного

капіталу кредитори стикаються з певним підприємницьким ризиком. Власний капітал також виконує роль "буфера", захищаючи підприємство від його банкрутства.

Фінансова незалежність або співвідношення між власним капіталом та зобов'язаннями підприємства є важливим фактором для забезпечення його фінансової стабільності та надійності. Це визначає, наскільки активно використовується капітал та його загальна рентабельність. Активне використання залученого капіталу надає акціонерам більше можливостей для отримання прибутку, але при цьому зростає ризик невиконання всіх зобов'язань, що виникають у зв'язку з його залученням.[64].

Основна мета аналізу структури капіталу полягає у визначенні оптимального рівня, що означає знаходження такого співвідношення між власним і позиковим капіталом, яке забезпечить найкращу балансу між доходністю та фінансовою стабільністю підприємства[62].

Проведемо аналіз зареєстрованого(пайового) капіталу згідно пунктів які представлені на рис. 3.1

Першим пункт має назву - Підготовка до аналізу (збір, систематизація та обробка інформації, необхідної для аналізу). Інформацію для аналізу я використовую із офіційного сайту підприємства, де розміщена його звітність.

Другий пункт - Аналіз динаміки та структури зареєстрованого капіталу. Динаміку та структуру капіталу підприємства можна побачити на таблиці 3.2

Таблиця 3.2

Динаміка та частка зареєстрованого капіталу підприємства

Вид капіталу	Роки, тис,грн			Абсолютне відхилення 2022 до 2021рр.	Частка капіталу 2022, %,
	2020	2021	2022		
Зареєстрований (пайовий) капітал	712	712	712	0	0,08
Капітал у дооцінках	126961	126961	331204	204243	38,06
Додатковий капітал	-	-	-		-
Резервний капітал	178	178	178	0	0,02
Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)	491294	491272	538213	46941	61,84
Вилучений капітал	-	-	-		-
Неоплачений капітал	-	-	-		-
Разом	619145	619123	870307	х	100%

Джерело: складено автором на основі звітність підприємства ***Додаток З***

Провівши аналіз динаміки та структури зареєстрованого(пайового капіталу, можна зробити висновок. Найбільша питома вага припадає на Нерозподілені прибутки (непокриті збитки)- 61,84%. Наступним за питомою вагою є капітал у дооцінках, його питома вага складає 38,06%. Зареєстрований (пайовий) капітал складає 0,08%. Та найменше резервний капітал 0,02%. Важливо зазначити, що невелика частка зареєстрованого капіталу у власному капіталі не є ні позитивним, ні негативним явищем.

Для оцінки того, чи є це свідченням проблем, необхідно проаналізувати: Фінансову звітність підприємства за останні три роки. Динаміку основних показників діяльності підприємства (виручка, прибуток, рентабельність). Структуру власного капіталу (частка зареєстрованого капіталу, резервного капіталу, нерозподіленого прибутку). Ринкові умови та конкурентне середовище, в якому працює підприємство.

В третьому пункті необхідно провести порівняння обсягу капіталу протягом 3х років. Дані дані є наведеними в таблиці 3.1. Сума зареєстрованого капіталу протягом трьох останніх років залишалась незміною, а саме 712 ти. грн. З того, що сума зареєстрованого капіталу протягом трьох останніх років залишалась незміною на рівні 712 тис. грн., можна зробити декілька припущень. З одного боку, незмінність капіталу може свідчити про фінансову стабільність підприємства. Це може бути ознакою того, що підприємство не потребує додаткових інвестицій для ведення своєї діяльності, або ж воно не має можливості їх залучити.

З іншого боку, це може свідчити про відсутність розвитку підприємства, що є негативною тенденцією. Незмінність капіталу може свідчити про відсутність інвестицій в розвиток підприємства. Це може негативно вплинути на його конкурентоспроможність та перспективи зростання. Зміна капіталу може бути витратною та складною процедурою.

Збереження капіталу може бути свідомим рішенням власників, якщо вони вважають, що на даний момент це найкращий варіант для розвитку підприємства.

Четвертий етап має на меті аналіз ефективності використання зареєстрованого капіталу. Аналіз Використання капіталу можна побачити на таблицях 3.3 та 3.4.

Таблиця 3.3

Показники ефективності використання власного капіталу АТ «Кохавинська ПФ» за 2020-2022 рр.

Показники	Роки		
	2020	2021	2022
Чиста рентабельність підприємства *(ЧР = ЧП/А х 100)*	14,6	7,4	3,7
Рентабельність власного капіталу *(Рвк = ЧП/ВК х 100)*	16,4	10,1	6,7
Рентабельність сукупного капіталу *(Рск = ПЗД/СК х 100)*	17,8	9,0	4,6
Рентабельність власних оборотних коштів *(Рвок = ПО/ВОК х 100)*	91,0	60,8	239,8
Рентабельність короткострокового позичкового капіталу (*Рпк = ПО/ПК х 100)*	305,8	120,8	117,5
Рентабельність обороту від реалізації продукції *(Ро = ПО/О х 100)*	18,3	9,5	15,9
Рентабельність валового прибутку *(Рвп = ВП/О) х 100)*	21,7	15,4	19,8
Чиста рентабельність реалізації *ЧРр = ЧП/ЧД х 100)*	14,4	9,0	5,1

Джерело: звітність підприємства ***Додаток З****.*

Протягом 2020-2022 років товариство продемонструвало ефективне використання сукупного та власного капіталу. Декілька показників рентабельності у 2022 році перевищують заплановані значення, що свідчить про успішну фінансово-господарську діяльність компанії. Наприклад, чиста рентабельність підприємства у 2022 році склала 3,7%, що на 1,2 пункти менше, ніж було заплановано.

Товариство відзначається високою рентабельністю використання власних оборотних коштів. Рентабельність обороту від реалізації продукції у 2022 році склала 15,9%, що на 6,4 пункти перевищує показник попереднього року.

У 2022 році рентабельність валового прибутку Товариства склала 19,8%, що перевищує показник попереднього року на 4,4 пункти. Щодо чистої рентабельності реалізації у 2022 році вона склала 5,1%, що становить менше від планового показника.

Узагальнюючи, всі основні показники ефективності використання власного та сукупного капіталу не досягли запланованих значень.

Таблиця 3.4

Ефективність використання капіталу, вкладеного в активи АТ «Кохавинська ПФ» за 2020-2022 рр.

Показники	2020 р.	2021 р.	2022 р.	Абсолютне відхилення,2022р до 2021р
Фондовіддача активів, грн.	1,01	0,83	0,73	-0,10
Фондовіддача необоротнихактивів, грн.	1,38	1,02	0,86	-0,16
Фондовіддача оборотнихактивів, грн.	3,83	4,28	4,97	0,69
Рентабельність активів, %	17,8	9,0	4,6	-4,40
Рентабельність необоротних активів, %	24,2	11,2	4,3	-6,90
Рентабельність оборотних активів, %	70,1	40,4	78,8	38,4
Коефіцієнт оборотності оборотних активів, разів	3,8	4,3	5,0	0,7
Оборотність оборотних активіву днях	93,9	84,2	72,4	-11,8

У 2022 році спостерігалося зменшення відношення виробленої продукції до вартості активів порівняно з попередніми періодами. Так, у 2022 році на кожен гривню вартості активів припадало лише 0,73 гривні виробленої продукції. Щодо відношення виробленої продукції до оборотних активів, це показник трохи зросло порівняно з попереднім роком (див. рис. 3.2). Це пояснюється більш швидким зростанням доходів від реалізації продукції у порівнянні з темпами зростання необоротних і оборотних активів компанії.

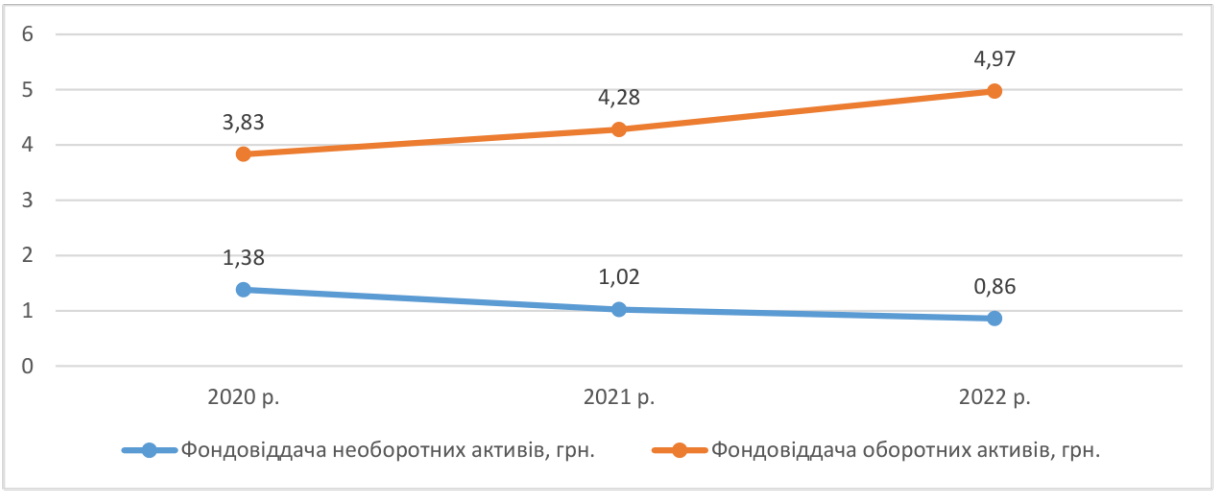

Рис.3.2. Динаміка фондовіддачі оборотних та необоротних активів АТ «Кохавинська ПФ» за 2020-2022 рр.

З рисунку 3.2 можна вбачити, що відношення виробленої продукції до необоротних і оборотних активів компанії зазнало коливань протягом аналізованого періоду. Максимальний рівень відношення виробленої продукції до необоротних активів спостерігався у 2018 році, коли на кожну гривню вартості необоротних активів припадало 4,97 гривні виробленої продукції, в той час як мінімальний рівень був зафіксований у 2022 році, коли цей показник становив 0,86 гривні.

У 2022 році підприємство досягло запланованих показників рентабельності оборотних активів (рис. 3.3).

Рис. 3.3. Динаміка рентабельності оборотних активів АТ «Кохавинська ПФ» за 2020-2022 рр.

У 2022 році інтенсивність використання оборотних активів оцінюється через коефіцієнт оборотності та час, потрібний для їх обороту. Оборотні активи підприємства були обернуті 5 разів у цьому році, а середній час одного обороту склав 72,4 дні, що на 11,8 днів менше, ніж у попередньому році.

ВИСНОВКИ ДО РОЗДІЛУ 3

Загальний висновок полягає в тому, що власний капітал виступає як основне джерело фінансування для господарської діяльності будь-якого підприємства, і він має безстроковий характер. Важливість власного капіталу полягає у тому, що він визначає ступінь фінансової незалежності підприємства від зовнішніх джерел фінансування, а також його кредитоспроможність. Тому ефективне управління власним капіталом є ключовим для забезпечення успішної діяльності підприємства, його фінансової незалежності та здатності виконувати фінансові зобов'язання.

На основі проведеного дослідження ефективності використання власного капіталу АТ «Кохавинська ПФ» зроблено висновок, що вдосконалення методики аналізу капіталу цього підприємства вимагає системності та комплексності аналітичних досліджень. У зв'язку з сучасними вимогами управління необхідно використовувати нові підходи та методи, які дозволять здійснювати інтерактивне управління в умовах нестабільності зовнішнього середовища та ефективно вирішувати завдання достатності, раціонального розміщення та ефективного використання капіталу.

Фінансова стійкість АТ «Кохавинська ПФ» протягом 2020-2022 років значно зміцнилася завдяки зростанню власного капіталу. Станом на кінець 2022 року загальна величина власного капіталу компанії досягла 870 307 тис. грн, що на 251 184 тис. грн більше, ніж у 2021 році. Це свідчить про динамічний розвиток та стабільність фінансового становища АТ «Кохавинська ПФ».

Важливо зазначити, що зареєстрований капітал протягом 2020-2022 років залишався незмінним на рівні 712 тис. грн. Зростання власного капіталу відбулося за рахунок збільшення нерозподіленого прибутку на 46491 тис. грн. у порівнянні з 2021 роком. Цей факт підтверджує, що АТ «Кохавинська ПФ» віддає перевагу самофінансуванню замість використання залучених коштів. Це свідчить про фінансову стійкість та відповідальну стратегію розвитку компанії,

адже використання власних ресурсів мінімізує ризики, пов'язані з кредитною залежністю.

Таким чином, АТ «Кохавинська ПФ» демонструє позитивну динаміку розвитку та високий рівень фінансової стійкості, що робить її привабливим партнером для інвесторів та контрагентів.

ВИСНОВКИ ТА ПРОПОЗИЦІЇ

На основі проведеного дослідження особливостей бухгалтерського обліку і аналізу зареєстрованого (пайового) капіталу зроблено наступні висновки:

Аналізуючи погляди вчених на визначення сутності терміну "капітал", ми помічаємо його неоднозначність, складність і багатогранність. Проте всі розглянуті нами підходи до трактування цього поняття взаємодоповнюють один одного, що дозволяє нам найбільш повно та зрозуміло освітлити його сутність. Підсумовуючи їх, ми приходимо до висновку, що капіталом є інвестиції в господарську діяльність, витрати, які в процесі їх обороту приносять більшу вартість, ніж вихідна.

Спосіб формування власного капіталу підприємств визначається їх організаційно-правовою формою. Наприклад, акціонерні товариства, товариства з додатковою відповідальністю та товариства з обмеженою відповідальністю формують статутний капітал відповідно до вимог законодавства. Розмір статутного капіталу зазначається в установчих документах підприємства та немає бути меншим за зазначену законом величину. Зміна статутного капіталу (збільшення або зменшення) можлива, проте зменшення статутного капіталу не може відбутися без згоди кредиторів підприємства.

Реєстрований (пайовий) капітал є основою для розвитку ринкової економіки, оскільки він забезпечує фінансові ресурси для інновацій та модернізації виробництва. У зв'язку з цим підприємствам необхідно постійно вдосконалювати свої функціональні характеристики, щоб мати конкурентні переваги в глобальній конкурентній боротьбі.

Згідно із статтею 52 Закону України «Про господарські товариства», статутний капітал повинен бути сплачений протягом першого року з дня його державної реєстрації. Якщо учасники товариства не сплатили вклади до кінця першого року з дня реєстрації, учасники загальних зборів можуть ухвалити одну із наступних рішень: про виключення з товариства тих учасників, які не сплатили

або не сплатили повністю сплатили свої внески. Наприкінці першого року діяльності товариства загальним зборам необхідно мати достовірну та чітку інформацію про майно та кошти, внесені учасниками, а також про частку неоплаченого капіталу кожного учасника. Запропонована «Відомість аналітичного обліку зареєстрованого (пайового) капіталу» отримати всю інформацію про внески учасників та на цій основі прийняти найкраще рішення.

Проаналізувавши коефіцієнти власного капіталу АТ «Кохавинська паперова фабрика» можна зробити висновок, що загалом діяльність підприємства демонструє позитивні результати. Однак варто звернути увагу на подальше зменшення заборгованості та здійснювати більшу увагу до її вчасного погашення, щоб у майбутньому уникнути прострочених платежів, що може призвести до додаткових витрат та втрати частки власного капіталу. Підприємство, продовжуючи контролювати всі вищезазначені показники, буде готовим до різних змін, зокрема, у зовнішньому середовищі, та зможе визначити свої слабкі сторони для прийняття відповідних заходів для їх підсилення.

На підставі проведеного дослідження ефективності використання власного капіталу АТ "Кохавинська ПФ" прийнято висновок, що для удосконалення методики аналізу капіталу цього підприємства потрібно застосовувати системний та комплексний підхід до аналітичних досліджень. У зв'язку з вимогами сучасного управління необхідно використовувати нові підходи та методи, які сприятимуть впровадженню інтерактивного управління в умовах нестабільності зовнішнього середовища та ефективного розв'язання завдань щодо забезпечення достатності, раціонального розміщення та ефективного використання капіталу.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Шипіцина Г. А. Місце та роль процесу оптимізації структури капіталу у системі управління капіталом машинобудівного підприємства / Г. А. Шипіцина // Вісник Східноукраїнського національного університету імені Володимира Даля. – 2013. – № 1 (190). – С. 246–252.
2. 2. Сміт А. Дослідження про природу та причини багатства народів [Текст] / А. Сміт. - М.: Економіка, 2003. - 145с.
3. Левік В. І. Рахівництво [Текст]/В. І. Левік. - СПб. : СПбЛТА, 1997. - Ч. І. - 58 с.
4. Майданчик Б. І. Аналіз та обґрунтування господарських рішень [Текст] / Б. І. Майданчик, М. Г. Карпулін, Я. Г. Любінецький. - М.: Фінанси та статистика, 2000. - 136 с.
5. Леонтьєв В. Міжгалузева економіка [Текст]/В. Леонтьєв. - М.: Економіка, 1997. - 456 с.
6. Бланк І. А. Управління активами та капіталом підприємства [Текст] / І. А. Бланк. - К.: Ніка-Центр; Ельга, 2003. - 448 с. – («Енциклопедія фінансового менеджера». – Вип. 2).
7. Вейцман Р. Я. Короткий підручник рахівництва [Текст]/Р. Я. Вейцман. - М.; Л.: Держвидавництво, 1926. - 206 с.
8. Задорожний З. В. Проблеми законодавчого регулювання бухгалтерського обліку в Україні [Текст] / З. В. Задорожний // Економічний аналіз : зб. наук. праць каф. екон. аналізу Терноп. нац. екон. ун–ту. – Тернопіль, 2010. – Вип. 4. – С. 306–312.
9. Сопко В. В. Основи побудови обліку прибутку в нових умовах господарювання [Текст] / В. В. Сопко // Наукові записки : Зб. наукових праць ТАНГ (Тернопільська Академія Народного Господарства).– Тернопіль, 2000. – С. 182–185.
10. Новодворський В. Д., Бухгалтерська звітність: який їй бути? [Текст]/В. Д. Новодворський, А. Н. Хорін, В. Т. Слабінський // Бухгалтерський облік. - 1993. - № 5. - С. 14-20.
11. Про акціонерні товариства [Текст]: Закон України № 514–VI від 17.09.2008 р. (зі змінами та доповненнями).
12. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336–13
13. Велш Глен А., Шорт Деніел Г. Основи фінансового обліку [Текст] : Пер. з англ. О. Мінін, О. Ткач / А. Велш Глен, Г. Шорт Деніел. – К.: Основи, 1997. – 943 с.
14. Пушкар М. С. Фінансовий облік [Текст]: Підручник. М. С. Пушкар. – Тернопіль : Карт–бланш, 2002. – 628 с.
15. Ліпич Л. Г. Капітал в системі управління підприємством [Текст] / Л. Г. Ліпич, І. О. Гадзевич // Збірник наукових праць Вісник Національного університету «Львівська політехніка» Менеджмент та підприємництво в Україні: етапи становлення і проблеми розвитку. – Львів, 2009. – Вип. № 647. – С. 114–120.

16. Поняття та класифікація власного капіталу [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://pidruchniki.com/1578111853270/buhgalterskoblik_ta_audit/
17. Бухгалтерський облік, аналіз та аудит: навч. посібник / [Є.М. Романів, С.В. Приймак, С.М. Гончарук та інші]. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2017. – 772 с.
18. Господарський кодекс України. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text
19. Внесок до статутного капіталу підприємства - Я – Бухгалтер. Я – Бухгалтер. URL: https://ibuh.info/vnesok-do-statutnogo-kapitalu-pidpriyemstva
20. Господарський Кодекс України, Кодекс від 16.01.2003 № 436-IV. URL: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/436-15
21. Податковий кодекс України № 2755-VI від 02.12.2010. Відомості Верховної Ради України (ВВР). 2011. № 13-14, 15-16, 17. URL: http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17
22. Цивільний кодекс України від 16.01.2003 р. № 435-IV. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/435-15
23. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні: Закон України від 16.07.99 р. URL : http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/996-14
24. Про акціонерні товариства: Закон України від 17.09.2008 р. № 514- VI. URL : http://zakon.rada.gov.ua
25. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо статутного капіталу: Закон України від 22.12.2010 р. № 2850-VI. URL : http://zakon.rada.gov.ua
26. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02.2018 р. № 2275-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2275-19
27. Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб – підприємців та громадських формувань: Закон України від 15.05.2003 р. № 755- IV. URL : http://zakon.rada.gov.ua
28. Про основні засади державного нагляду (контролю) у сфері господарської діяльності: Закон України від 05.04.2007 р. № 877-V. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/877-16
29. Про аудит фінансової звітності та аудиторську діяльність : Закон України від 21.12.2017 р. № 2258-VIII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/ laws/show/2258-19
30. Основні засоби: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 7 від 27.04.2000 № 92. URL: http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/z0288-00
31. Нематеріальні активи: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 8 від 07.07.1999 р. №163. URL : http://buhgalter911.com/Res/PSBO/PSBO8.aspx
32. Запаси: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 9 від 20.10.1999 р. №246. URL: https://zakon.rada.gov.ua/ laws/show/z0751-99

33. План рахунків бухгалтерського обліку активів, капіталу, зобов'язань і господарських операцій підприємств і організацій. Затверджений наказом Міністерства фінансів України від 30.11.1999 р. №291. URL: http://minfin.kmu.gov.ua/control/uk/publish/article? art_id=50132&cat_id=57
34. Фінансові інвестиції: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 12 від 26.04.2000 р. № 91. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z0284-00
35. Фінансові інструменти: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 13 від 30.11.2001 р. № 559. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/z1050-01
36. Дохід: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 15 від 29.11.1999 р. № 290. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0860-99
37. Витрати: Національне положення (стандарт) бухгалтерського обліку 16 від 31.12.1999. № 318 URL : http //zakon 4.rada.gov.ua
38. Лист Міністерства фінансів України від 21.12. 2005 р. № 31-34000- 10-5/27793 «Про облікову політику». URL : https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v2779201-05
39. Лист МФУ від 29.07.03 № 04230-04108 «Щодо суттєвості у бухгалтерському обліку і звітності». URL : https://zakon.rada.gov.ua/rada/show/v4108201-03
40. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку та фінансової звітності. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/929_010
41. Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні» від 16.07.1999 р. № 996 – XIV [Текст] // Відомості Верховної Ради. – 1999. – № 40. – С. 365.
42. Про господарські товариства. Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/1576-12
43. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 21 "Вплив змін валютних курсів". Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/z0515-00
44. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 32 "Фінансові інструменти". Офіційний вебпортал парламенту України. URL: https://zakon.rada.gov.ua/go/z0515-00
45. Державна статистична служба України. https://www.ukrstat.gov.ua/.
46. РЕЄСТРИ. tax.gov.ua. URL: https://tax.gov.ua/dovidniki--reestri--perelik/reestri
47. Організація бухгалтерського обліку : конспект лекцій для студ. спец. «Облік і аудит» всіх форм навч. / О. В. Мелень. – Х. : НТУ «ХПІ», 2015. – 84 с.
48. Гарасим П.М., Приймак С.В., Гарасим М.П. Організація обліку і звітності : Навчальний посібник – Львів : «Українськітехнології», 2012. – 330 с.
49. Швець В. Г. Теорія бухгалтерського обліку [Електронний ресурс] / В. Г. Швець. – Режим доступу : http://books.efaculty.kiev.ua/bug/1/r11/

50. Облікова політика: навч. посіб. / Г.М. Давидов, В.М. Савченко, О.В. Пальчук, та ін.; за заг. ред. Г.М. Давидова. 2-ге вид., перероб. і доп. – Кропивницький: ПП «Ексклюзив-Систем», 2017. – 362 с
51. Облікова політика підприємств: навчальний посібник / Н. Л. Правдюк, Л. В. Коваль, О. В. Коваль. – Київ:, «Центр учбової літератури»., 2020.–647 с
52. Про затвердження Положення про документальне забезпечення записів у бухгалтерському обліку: Наказ Міністерства фінансів України від 24.05.1995 р., № 88.
53. Бухгалтерський облік : навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. – Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. – 392 с.
54. Кім Г. Бухгалтерський облік: первинні документи та порядок їх заповнення [Текст]: навч. посіб. // Г. Кім, В. В. Сопко, С. Г. Кім. – К. : Центр навчальної літератури, 2004. – 440 с
55. Марочкіна А. М. Бухгалтерський облік за Національними стандартами [Текст] / : [посіб для студ. вищих навч. закл.] / А. М. Марочкіна. – Х. : Торсінг, 2002. – 296 с.
56. Вдовенко О. С. Фінансова звітність у забезпеченні фінансової безпеки аграрних підприємств [Текст] / О. С. Вдовенко // Облік і фінанси. – 2014. – № 1. – С. 78–81.
57. НП(С)БО 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z0336–13
58. Яковець Т. А. Облік і відображення у звітності власного капіталу: поєднання вітчизняного та міжнародного досвіду [Текст] / Т. А. Яковець // Економчний дискурс. – 2016. – Вип. 1. – С. 112–120.
59. Голов С. Ф. Міжнародні стандарти бухгалтерського обліку 2000 [Текст] / С. Ф. Голов. – К: Федерація професійних бухгалтерів і аудиторів України, 2008 р. – 243 с
60. Вейцман Р. Я. Краткий учебник счетоводства [Текст] / Р. Я. Вейцман. – М. ; Л. : Госиздательство, 1926. – 206 с.
61. Федоришина Л.І. Витоки розвитку економічного аналізу / Л.І.Федоришина // Причорноморські економічні студії. Науковий журнал. – 2016. –. Випуск 11.
62. Турпак Т.Г. Окремі аспекти вдосконалення формування та використання капіталу підприємства / Т.Г. Турпак // Вісник Національного транспортного університету. — К.: НТУ, 2013. — Вип. 28.
63.. Цал - Цалко Ю.С. Фінансовий аналіз: Підручник / Ю.С. Цал -Цалко, Ю.Ю. Мороз., Л.А. Суліменко – Вид. 5-є, доповнене. – Житомир: ЖОО ГО "Спілка економістів України", 2012
64. Черемісова Т.А. Подальше дослідження економічної сутності капіталу, його видів та функціональної ролі у діяльності підприємства [Електронний ресурс] /

Т.А. Черемісова. – Режим доступу : http://www.nbuv.gov.ua/portal/soc_gum/znpchdtu/2008_21_1/articles/Pitanya_econom/32_Cheremisova.pdf

65. Кащена Н.Б. Методика економічного аналізу: сутність та елементи [Електронний ресурс] / Н.Б. Кащена, О.В. Цуканова, Н.М. Гаркуша // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2014. – Вип. 1. – С. 40–51. – Режим доступу : http://nbuv.gov.ua/jpdf/esprstp_2014_1_6.pdf
66. Боднарчук А.В. Удосконалення комплексного економічного аналізу власного капіталу / А.В. Бондарчук // Бізнес ін - форм. – 2013. – № 3 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : http://www.businessinform.net/ pdf/ 2013/3_0/282_ 285.pdf
67. Історія діяльності Кохавинської паперової фабрики | Кохавинська паперова фабрика. Кохавинська папірня. URL: https://www.kpf.ua/about-3/ (дата звернення: 30.01.2024).
68. Янчева Л. М. Методичні аспекти формування внутрішнього стандарту «облік власного капіталу» [Текст] / Л. М. Янчева, Н. С. Акімова, О. О. Говоруха // Економічна стратегія і перспективи розвитку сфери торгівлі та послуг. – 2013. – Вип. 2 (2). – С. 3–9. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://nbuv.gov.ua/UJRN/esprstp_2013_2(2)__3
69. Смушак М.В. Порядок і особливості фінансування, використання обліку, оподаткування та контролю внесків у статутний капітал комунального підприємства / М.В. Смушак // Інноваційна економіка №11(49). – 2013. – С. 226-235.
70. Ринок гофрокартону і гофротари в Україні: папір особливої конструкції для забезпечення надійного захисту. URL : https://pro-consulting.ua/ua/pressroom/rynok-gofrokartona-i-gofrotary-v-ukraine-bumagaosoboj-konstrukcii-dlya-obespecheniya-nadezhnoj-zashity.
71. Бухгалтерський облік : навч. посібник / Т.В. Давидюк, О.В. Манойленко, Т.І. Ломаченко, А.В. Резніченко. – Харків, Видавничий дім «Гельветика», 2016. – 392 с.